

KAD PRAEITIS ATEIČIAI NEBEKLIUDYTŲ

Iš tos praeities
stiprybės nedaug pasisemsi

Nesena Lietuvos okupacijos praeitis ne kažkiek įkvėpimo tegali suteikti. Žinoma, nepriklausomybės atstatymas, keičiantis okupantų armijoms 1941-aisiais, pokario partizanų kova, Lietuvos katalikų bažnyčios kronikos ir kitų pagrindinių leidinių rengimas, tylus, bet pakankamai kietas priešinimasis rusifikacijai ir ateizmui neapsiėjo be gilaus didvyriškumo. Visa tai sąlygojo, kad širdyse buvo išlaikytas laisvės troškimas, išsiveržęs Sąjūdžio mitingais, Kovo 11-osios Aktu ir ypatingu susitelkimu 1991-ųjų sausio-rugpjūčio įvykių aki-vaizdoje. Tačiau vos tik pasibaigus Lietuvos tarptautinio pripažinimo bangai, iškilo gausybė ne tik numatytų, bet ir visai netikėtų sunkumų, kurių ir šiandien įveikti dar nepavyksta.

Žinoma Lietuvos visuomenės ir ūkio atkūrimo kliūtys nėra beviltiškai nepajudinamos, tačiau kiekvienas jų alinimo žingsnis sutinkamas su didžiausiu pasipriešinimu arba masiniu abejingumu. Girdi, tegul ir toliau kėpso okupantų kareivis ant daug kartų perdažyto, bet vėl Žaliojo vadinamo tilto, laikydamas nebeegzistuojančios imperijos vėliavą. Jei vietoje sovietinio herbo mokykloje jau kabo Vytis, tai tegu nebando ten sugrįžti Kryžius. "Davatkų į švietimą nesugrąžinsite!" – šaukia buvęs kolchozo pirmininko pavaduotojas politiniam darbui, dabar tapęs rajoninio laikraščio redaktoriaus pavaduotoju ir spausdinantis "horoskopus" bei reportažus apie stebuklingas, bekraujes "hilerių" operacijas. Kagėbistas, kartu su

Jonas Jasaitis

savo sėbrais stropiai sekęs, kad ne tik žmonės, bet ir jų mintys neištruktų pro geležinę uždangą, dar prieš Kovo 11-ąją palikęs Siaubo mūrus, dabar – verslininkas, viešbučių ir turizmo reikalų žinovas, tarptautinių ryšių puoselėtojas. Buvęs komjaunimo CK sekretorius rūpinasi Lietuvos ryšiais su NATO.

O kiek smulkesnio rango viršininkų mikliai apsisuko "180 laipsnių kampu"? Komunistinio auklėjimo sektoriaus vadovė, Lietuvos jaunimo sąmonės žalojimo "teoretikė" – aktyvi Katalikų mokslo akademijos renginių dalyvė. Komunistinio auklėjimo katedros vedėjas, daugelio "veikalų" apie tokio ugdymo teoriją ir praktiką autorius tapo... munistu – garsiojo Muno pasekėju: jis net parašė munistinės etikos (!) vadovėlį. Taigi šiam, verčiant kailį, užteko tik dvi raidės nusi-mesti. Buvęs "mokslinio" ateizmo šulas, vienu metu net tapęs kompartijos CK skyriaus veikėju, vėliau – aukštosios mokyklos rektoriumi, dabar vieną po kitos rašo monografijas apie Lietuvos valstybės kūrėjus ir kitas istorines asmenybes, sudarinėja patriotinio kraštiečių judėjimo proginius leidinius. Vieno instituto direktorius, Sąjūdžio grupės steigiamajame susirinkime vos ne į krūtinę mušdamasis kartojo, kad socializmas jam visada liks šventas. O po kelių metų, netekęs šio posto, staiga tapo uoliu lietuviybės puoselėtoju Gudijoje. Buvęs tolimojo plaukiojimo laivo politrukas, o vėliau – instituto partorgas, dar taip neseniai liaupsinęs "tarybinio" mokslo laimėjimus, jau dievagojasi tapęs giliu tautinės ideologijos žinovu. O bu-

vę kompartijos "organo" vyriausi redaktoriai dabar redaguoja išeivijos atstovų prisiminimų knygas ir jų straipsnių rinkinius.

Taigi, tie "buvusieji" ir šiandien – labai aktyvūs. Kai kurie iš jų lyg ir norėtų atitaisyti savo ankstesnės veiklos padarinius, o kiti – tiesiog dirba naujam viršininkui arba net patys viršininkauja. Sako, o ką darysi, paėsti tai norisi ir laisvoje Lietuvoje. Bet, antra vertus, gal ir gerai, kad jie atsisakė savo ankstesnės veiklos. Argi būtų geriau, kad jie šiandien iš kokio nors "pogrindžio" kenktų Lietuvai? Gal vienas kitas ir sugebėjo giliai pergalvoti viską, kas atsitiko su juo ir su visa tauta per tą 50-metį. Tiesa, ne taip jau retai atsitinka, kad tos organizacijos ir institucijos, į kurias įlenda *atsivertusieji* arba *persidažiusieji*, kažkodėl sužlunga, jokios teigiamos veiklos net nespėjusios pradėti arba veikia taip, kad jų absurdiškais sprendimais belieka tik stebėtis.

Lietuvai nereikia sovietinių baidyklų parko

Jau seniai laikas nustoti mulkinti žmones kalbomis apie tų baidyklų tariamą meninę arba istorinę vertę. Nereikia jų "parko" nei Dzūkijoje, nei bet kurioje kitoje Lietuvos vietoje. Daugelis skulptorių, lipdžiusių "leninus" ar "dzeržinskis", komunarų ar socialistinio kaimo pirmūnus, nelaiko tų, valdžios užsakytų "balvonų" savo kūrybinio darbo sėkme. Kai kurie tokių užsakymų atsisakyti negalėjo, nes gerai žinojo, į kokią valdžios nemalonę būtų patekę, o kiti kažkada net džiaugėsi juos gavę, nes tai reiškė gerą uždarbį. Treti tuo metu

gal net naiviai tikėjo, jog daro bent jau ne blogą darbą.

Kai susirinkę žmonės nuplėšė nuo tuometinės Aukščiausiosios tarybos rūmų sovietinį herbą, Maskvos televizijos diktoriaus plyšavo:

– Koks vandalizmas?

Gal jis net nežinojo, kiek Lietuvos paminklų sunaikino okupantai, o gal tik kartojo jam parašytus žodžius...

Nesiūlome šių skulptūrų daužyti kūjais arba traiškyti traktorių vikšrais. Jei atsiranda pirkėjų, tegu perka. Ne taip seniai viename išeivijos laikraštyje buvo labai vaizdingai papasakota, kaip "didžiojo vado" galva atgabenta vienam Amerikos kolekcionieriui. O visa tai, kas liks nenupirktą, tegu gerai žinoma gamybiniais būdais tampa žaliava naudingai produkcijai. Nei varis, nei granitas nekalti dėl to, kas iš jų buvo nulipdyta. Tačiau negalima iš kruvinos istorijos daryti cirko. Niekada neįmanoma visų skriaudų atitaisyti. Žuvusiųjų dabar neprikelsi. Kartais būtina tiesiog peržegnoti tokią praeitį ir su ja visiems laikams atsisveikinti.

Nereikia šių baidyklų ne tik tiesiogine, bet ir perkelti-

ne prasme. Jokiais pavidalais neturi toliau egzistuoti komunistinė ideologija ir ją atstovaujančios organizacijos, nesvarbu, kokiais vardais pristatinėtų ir kokiomis kaukėmis dangstytųsi. Nėra Lietuvoje nė vienos organizacijos, vienijančios nukentėjusius nuo sovietinio teroro, reikalaujančios kruvino keršto. Tačiau tikra, o ne kosmetinė desovietizacija (taigi ir deka-gėbizacija) turi būti atlikta nebeatidėliojant. Jokių pateisinamų landų šiai veiklai neturi likti. Kai tai bus padaryta, niekam Lietuvoje neberekės ir sovietinių skulptūrų "parko", ir okupantų kareivio statulos ant Žaliojo tilto – pačiame Lietuvos sostinės centre. Nebereikės nei komunistinės, nei munistinės demagogijos.

Atsikūrimas

Jau pirmieji, patys geriausi sprendimai, atkuriant okupacijos sudarytus nuosavybės santykius ir jos ūkinę veiklą, susidūrė tiek su įnirtingu buvusios nomenklatūros pasipriešinimu ir atviru kenkimu, tiek su objektyviais, per 50 metų atsiradusiais pokyčiais.

Vienas iš pirmųjų šios srities sprendimų, iki šių dienų susilaukiantis prieštaringų įvertinimų, buvo ūkininkų žemėvaldos atkūrimas.

Stalino kruvinų rankų,
Lenino šaltos širdies,
Daugiau niekas mūsų žemę
Nebejaus ir nedrebės.

Iš R. Kisieliaus eil.
"Senos statulos"

(Tęsinys – kitame numeryje)

Sovietmečio stabai. Romualdo Kisieliaus nuotr.

Girdėta iš Vilniaus

• **LENKIJOS PREZIDENTO APSILANKYMAS.** Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus aptarė dvišalius santykius ir tarptautinę situaciją su į Lietuvą balandžio 13 d. atvykusi Lenkijos Prezidentu *Aleksander Kwasniewski*. "Tai ne pirmas ir ne antras mūsų susitikimas, tad vėl galėjome sutvirtinti dvišalį bendradarbiavimą įvairiose srityse", - po susitikimo sakė V. Adamkus. A. Kwasniewski pažymėjo, kad ši kartą jis atvyko kaip NATO valstybės vadovas. Dabar mes tapome Lietuvos advokate sąjungos viduje", - pridūrė Lenkijos vadovas.

• **UŽDRAUDIMAS.** Premjeras Gediminas Vagnorius uždraudė muitinės vadovui vyksti į Prezidentūrą. Kaip rašo "Respublika", Muitinės departamento direktorius Stasys Stazys nepaisė šalies prezidento Valdo Adamkaus kvietimo kartu su Lietuvos nacionalinės vežėjų automobiliais asociacijos "Linava" vadovais aptarti padėtį muitinėse. Jis tuo metu dalyvaavo pasitarime pas premjerą Gediminą Vagnorių.

• **PROTESTAI.** Jeigu Muitinės departamentas neatšauks didelę sumaištį sukėlusios naujosios krovinių tikrinimo tvarkos, vežėjai ketina gegužės 5 d. imtis protesto akcijų. Apie tai spaudos konferencijoje pranešė Lietuvos vežėjų automobiliais asociacijos "Linava" gen. sekretorius Valdas Gilys. Jo teigimu, šalies vežėjai, ir taip jau vos suduriantys galą su galu, toliau nebegali kęsti neprotingų nutarimų. Apie porą tūkstančių įmonių jungiančios "Linavos" vadovai tvirtino, kad vežėjai patiria milijoninius nuostolius. Niekas jiems neapmoka prastovų eilėse, prekių įpakavimo sugadinimo ir kitų išlaidų. Kita vertus, vežėjai nėra linkę konfliktuoti su Vyriausybe.

• **ENEGETIKA.** Strateginei investuotojai į Lietuvos naftos koncerną "Mažeikių nafta" - JAV bendrovei "Williams International" bus leista valdyti 66 proc. jo akcijų. Valsybės gynimo taryba priėmė principinį sprendimą - dėl papildomo akcijų pardavimo "Williams". Tai reiškia, kad "Mažeikių naftos" valdyme nedalyvaus Rusijos kapitalas, nes priimtuose įstatymuose numatyta, jog mažiausiai 25 proc. "Mažeikių naftos" akcijų valdys valstybė.

• **NUOSTOLIAI.** "Mažeikių naftos" prastova sausio - vasario mėnesiais kainavo 19,4 milijono litų. Ūkio ministerijos sudaryta komisija teigia, kad žaliavos tiekimas buvo nutrūkęs dėl to, kad sumažėjo Rusijos naftos eksportas, nebuvo ilgalaikių tiekimo sutarčių, netinkamai dirbo "Mažeikių naftos" administracija. Dėl žaliavų stygiaus "Mažeikių nafta" sausio - vasario mėnesiais buvo sustabdyta 16 dienų.

• **KALBOS IR TIKROVĖ.** G. Vagnorius Seime paskelbė, kad, palyginti su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu, šiemet išgaunamosios ir apdirbamosios pramonės produkcijos pardavimas (išsiuntimas) sausio-vasario mėnesiais sumažėjo tik 0,2 procento. Po savaitės paskelbus perskaičiuotus tikslus ekonominės ir socialinės raidos rodiklius, paaiškėjo, kad tikrieji duomenys yra gerokai prastesni - prekybos nuosmukis sausio-vasario mėnesiais sudarė 14,4 proc.

• **POŽIŪRIS.** Didžiosios Britanijos ir Izraelio intelektualai, tyrinėjantys holokaustą, apsilankė "Kauno dienos" redakcijoje. Svečiams priminta, kad Vakaruose, kai kalbama apie žydų genocidą, neišvengiama subjektyvumo. Nurodoma kiek žydų buvo nužudyta, bet nutyliama, kad daug lietuvių, rizikuodami gyvybėmis, juos gelbėjo. Vakarų žiniasklaidoje visiškai nutyliama, kad tuomet, kai Lietuvoje vyko žydų genocidas, mūsų kraštas buvo okupuotas. Holokausto tyrinėtojai pripažino, kad Lietuva pasaulyje žinoma, kaip laimėjimų sporte pasiekęs kraštas, kuriame per karą nužudyta daugybė žydų.

• **DINGIMAS.** Baltarusijos pareigūnai pranešė, kad dingo buvusi šalies Nacionalinio banko vadovė Tamara Vinikova, kuriai buvo skirtas namų areštas. Ji kaltinama finansiniais nusikaltimais. T. Vinikova teigė, kad kaltinimai yra išgalvoti.

• **PABĖGIMAS.** Balandžio 16 d. vakare Kaune pabėgo Vladas Beleckas, kuris laikomas kunigo R. Mikutavičiaus nužudymo organizatoriumi. Jį iš Jonavos į Kauną ir atgal vežė Valstybės saugumo departamento pareigūnai. Grįždami jie sustojo Panemunėje, prie "Rugelio" parduotuvės. Pareigūnai užėjo į parduotuvę, o grįžę V. Belecko jau neberado. Balandžio 17 d. rytą jį pavyko sulaikyti. Įtariamasis išbuvo laisvėje apie dešimt valandų.

• **BEPRASMIŠKOS MIRTYS.** Moksleiviai lėkė į mirtį mažiausiai 150 kilometrų per valandą greičiu", - praneša "Kauno diena" apie šurpią tragediją Jurbarko rajone, kai vidurnaktį žuvo net 6 moksleiviai.

• **"ŽALGIRIO MŪŠIS" - VILNIUJE.** Taikomosios dailės muziejuje Vilniuje pristatytas Jano Matejkos paveikslas "Žalgirio mūšis". Dailės muziejaus direktorius R. Budrys sakė, kad šio paveikslą atvežimas į Vilnių yra gerų kaimyninių santykių su Lenkija liudijimas. (Pagal Eltos pranešimus)

Tarptautinių įvykių apžvalga

Algirdas Pužauskas

Po dvi savaites trukusių Serbijos bombardavimų dabartinė Serbijos vyriausybė neparodė jokio noro priimti NATO šalių reikalavimus. Velykų proga ji paskelbė karo paliaubas, o Serbijos draugai ir toliau kaltino NATO valstybes, ypač Ameriką dėl vis plečiamų karo veiksmų. Belgrado gatvėse iškabinėti plakatai, kuriuose teigiama, kad raidės "NATO" reiškia "Naujoji Amerikos teroro organizacija".

Smūgiai Serbijai sukėlė didelį nepasitenkinimą Rusijoje. Net ir buvę valdžioje "liberalai", laisvosios rinkos šalininkai savo pareiškimuose tvirtina, kad NATO antpuoliai kenkia Rusijos reformoms ir stiprina komunistų įtaką. Bombardavimai sukėlė ir Kinijos valdžios piktus pareiškimus, nors kinų premjeras tuo metu lankėsi Amerikoje.

Kaip jau esame minėję, JAV vadovybė pripažino, kad vis plečiamas taikinių skaičius Serbijoje sumažino turėtas "gudrių" bombų atsargas. "Gudriomis" vadinamos iš lėktuvų paleidžiamos, pažemiu skriejančios galingos bombos, kurios buvo panaudotos Irake. Pentagonas pripažino, kad karo aviacija turi tik apie 150 "gudrių" bombų. Kiekviena jų kainuoja apie milijoną dolerių. Dar gerai, kad karo laivyno žinioje yra per 2,000 sparnuotųjų raketų.

JAV karo lėktuvnešis "T. Roosevelt" su šešių karo laivų palyda jau atplaukė į Adrijos jūrą - arčiau konflikto vietos ir įsijungė į serbų karo taikinių apšaudymą. Raketos valdomos iš erdvėje skriejančių palydovų. Tokios raketos primena nedidelius lėktuvus, turinčius sparnus ir vairavimo per atstumą įrenginius. Raketos randa taikinius tiek naktį, tiek debesuotame ore. Šiuo metu Balkanuose esančius taikinius dengia tamsūs debesys.

Oro antpuoliuose panaudojami ir didieji JAV bombonešiai B-52. Jie atskrenda iš Anglijos oro uostų. Kiekvienas bombonešis turi po aštuonias valdomas raketas, o po sparnais dar neša tuziną prastųjų bombų.

KOSOVO ĮVYKIAI

JAV vyriausybė nutarė pasiųsti į karo veiksmų vietas 24 karo sraigtasparnius. Jie bus naudojami apšaudyti serbų tankus ir šarvuotus, esančius Kosovo provincijoje. Sraigtasparniai bus naudingi ir perkeltant pabėgėlius arba pristatant jiems maisto, nes paaiškėjo, kad jau pritrūko transporto lėktuvų.

Rusijos premjeras Jevgenijus Primakovas aplankė Serbijos diktatorių Slobodaną Miloševićių ir šešias valandas su juo tarėsi. Grįždamas namo, J. Primakovas užsuko į Boną ir pranešė Vokietijos vadovams, kad S. Miloševićius yra pasirengęs kalbėtis apie konflikto sustabdymą ir Kosovo politinę ateitį. Tačiau jis reikalauja, kad NATO karinių oro pajėgų antpuoliai prieš Jugoslaviją būtų sustabdyti. J. Primakovas papasakojo apie Velykų proga serbų vienašališkai paskelbtas karo paliaubas ir pažadą išvesti dalį savo kariuomenės iš Kosovo provincijos. Vokietijos kancleris atsakė, kad tokios Miloševićiaus sąlygos - nepriimtinos. Prezidentas B. Clinton, kalbėdamas Vašingtone, pažymėjo, kad S. Miloševićius, pradėjęs žiaurią Kosovo albanų naikavimo kampaniją, privalo nedelsiant ją sustabdyti, išvesti iš Kosovo visą kariuomenę ir priimti teisingos taikos sutarties sąlygas. Tik tuomet sąjungininkai sustabdys serbų karo taikinių apšaudymą. Pirmiausia Serbija turi sustabdyti nekalčių civilių žmonių žudynes, pabrėžė JAV prezidentas.

Serbijos sostinėje apsilankė Kipro salos parlamento pirmininkas, buvęs šalies prezidentas *Spyros Kyprianou*. Jis bandė įtikinti Jugoslavijos valdžią, kad ji paleistų į nelaisvę paimtus tris amerikiečių kareivius, tačiau serbai nesutiko.

Britanijos premjeras Tony Blair, kalbėdamasis su BBC korespondentais pareiškė, kad aviacijos antpuoliai prieš Jugoslaviją bus tęsiami tol, kol jos vadovybė priims NATO reikalavimus. S. Miloševićius neturėtų pamiršti, kad už nusikaltimus, kuriuos jis padarė, bus pareikalauta atsakyti.

Serbijos valdžia paskelbė atsisaukimą į Kosovo gyventojus, raginantį juos sugrįžti į savo namus, nepalikti tėvynės, bet sutartinai bendradarbiaujant visoms tautoms, gyventi taikoje. Tuo būsią parodyta pasauliui, kad jie laikosi prieš bombas, kurios žudo žmones, nepaisydamos jų tautybės.

Serbijos spauda skelbia, kad pas Jugoslavijos prezidentą S. Miloševićių lankėsi nuosaikūs albanų vadai I. Rugova. Išspausdinta daug nuotraukų, rodančių, kad jų pokalbis buvo draugiškas. Sakoma, kad I. Rugova sutinka drauge gyventi ir linkęs pasitenkinti albanams pažadėta autonomija, nepasitraukiant iš Jugoslavijos valstybės. Serbija esanti nusistačiusi tik prieš "teroristinę" Kosovo Išlaisvinimo armiją.

NATO bombos sudaužė tris per Dunojaus upę einančius tiltus. Vieno, neseniai pastatyto tilto griuvėsiai užtvėrė judėjimą Dunojaus upe. Negali praplaukti šimtai laivų ir krovinių baržų. Šiuo upių transporto keliu naudojosi Slovakija, Vengrija, Kroatija, Rumunija, Bulgarija, Ukraina ir, aišku, pati Jugoslavija.

Nors pasauliui aiškina, kad serbų ir albanų nesutarimai pagrįsti religijos ir kultūros skirtumais, atviresni stebėtojai nurodo, kad Jugoslavijai Kosovo provincija svarbi dėl savo žemės turtų. Kalnuotos provincijos apylinkės yra pilnos įvairių žaliavų. Čia veikia metalų rūdos kasyklos, yra gausūs akmenys anglies klodai, kurių bus neįmanoma išnaudoti dar daug metų. Serbijos pramonei reikalinga anglis, ji veltui gauna Kosove. Anglis reikalinga ir elektros energijos gavybai, nes čia niekas nesirūpina aplinkos teršimu iš elektrinių kylančiais dūmais.

Rusijos prezidentas Borisas Jelcinas pasirodė Maskvos televizijos programoje. Jis narsiai kalbėjo apie rusų atsaką į NATO antpuolius, sakėsi griežtai įspėjęs Ameriką ir Vokietiją, kad jos liautųsi bombarduoti Serbiją, nes serbai esą rusų bičiuliai. Tačiau B. Jelcinas savo pareiškimą baigė sakydamas, kad Rusija nenori kištis į tą konfliktą ir nesikiš, nebent pati Amerika pastumtų rusus įsikišti.

Keliais sakiniiais

• Libija pagaliau atidavė du savo piliečius Tarptautiniam Hagos teismui. Jie kaltinami, kad 1988 metais padėję bombą lėktuve, sprogsiame virš Škotijos. Tada žuvo 270 keleivių ir igulos narių. Tarp žuvusiųjų buvo 189 amerikiečiai. Prie sprogimo aukų priskiriama ir 11 žuvusių ant žemės Škotijos kaime *Lockerbie*.

(Nukelta į 3 p.)

Redakcijos skiltis

Sudie, daktare

Saulėtą balandžio 11-os vidurdienį, iškankintas labai skaudžios vėžio ligos, amžinai užmerkė akis daktaras Edmundas Juodėnas. Netekome nuostabaus, neeilinių sugebėjimų žmogaus, net 60 metų paskyrusio sveikatos apsaugai. O juk būdavo taip įprasta: sunegalavęs, išsigandęs keldavai telefono ragelį ir netrukus išgirdavai jo nepakartojamą balsą - minkštą, ramų, padrąsinantį. Jis priimdavo visus, niekada neklausdamas, kokią sveikatos apdraudą turi, o gal net niekada jos neturėjai. Klausdavo tik, kokios bėdos užklupo. Jis tiesiog budėjo sveikatos sargyboje, nesaugodamas savęs.

Puikiai pasirengęs profesiskai, jis greitai ir tiksliai nustatydavo negalavimo priežastį. Šiais laikais, kai nuolat susiduriame su labai siauro pasirengimo specialistais, a. a. daktaras E. Juodėnas buvo labai reikšminga, maloni išimtis: jis suvokė ligonį, kaip asmenybę, kaip nedalomą visumą. Jis tur būt niekaip nebūtų galėjęs ištarti žodžių, kuriuos kasdien girdime garsiausiose klinikose: "Aš - kojų daktaras. Jei jums skauda nugarą, niekuo negaliu padėti. Reikia kreiptis į stuburo daktarą... Labai skauda? Mes turime skausmo daktarą..." Daktaras E. Juodėnas buvo vienas iš tų, deja, vis rečiau besutinkamų bendrosios praktikos gydytojų - universalų. Žinoma, tai jokių būdu nereikia kokio nors paviršutiniškumo, apsimestinio visai žiniškumo, specialiosios paskirties gydytojų neigimo. Tačiau, kaip pasakoja tie, kurie dešimtmečiais kreipdavosi į daktarą E. Juodėną, jis sugebėdavo tiksliai apibendrinti visų ligoniui taikomų gydymo priemonių poveikį. Per visą savo gyvenimą tur būt niekada nėra paklausęs: "Tai kokią tyrimą jums dar atlikti?" arba "Kokius dar vaistus norėtumėte pavartoti?" Jis žinojo, kaip skiriami vaistai gali susilpninti kitas organizmo sistemas, žinojo, kaip išveng-

ti nepageidaujamo jų poveikio arba bent jį sumažinti. Pats giliai tikėjo medicinos mokslo galia, nuolat domėjosi jo naujais atradimais, pedantiškai kruopščiai apgalvodavo visus sprendimus ir patarimus susirgusiems.

Kai šiandien žvelgiame į vieną iš paskutiniųjų jo nuotraukų, dar ryškiau suvokiame, kad jis gydė ne tik vaisiais. Gydė visa savo asmenybe, inteligencija, nuoširdumu, sielos grožiu, mokėjimu sužadinti viltį. Jis tiesiog labai mylėjo žmones. Nors, kaip jau minėta, daktaras E. Juodėnas stropiai sekė medicinos pažangą, bet jo įstaigoje net įsivaizduojama tokia "naujovė", kaip daugeliui vyresniųjų siaubą keliantis telefono įrenginys, plastikiniu balsu be perstojo greitosiomis malantis: "Jeigu reikia to, paspausk 3, jeigu ano, paspausk 11..., jeigu ..., paspausk 59..." ir t.t. Kaip šiai liūdnei progai parengtame leidinyje tiksliai rašo kun. Gediminas Kijauskas: "Iš jo veido, ypač iš jo akių dvelkė nepaprasta šiluma. Atrodė, kad visa būtimi jis įsijautė į paciento padėtį, suprato jo skausmą".

Žinodamas čionykščio medicinos "biznio" taisykles, gerokai nusigandau, kai iš Lietuvos į svečius atvykusi Mama, jau daug metų kenčianti dėl širdies veiklos sutrikimų, pasijuto blogai. Bet jai tuoj pat padėjo mielas daktaras E. Juodėnas. O senatvės negalavimų spaudžiamą ligonę vėžiau pas jį dar visai neseniai - likus vos kelioms dienoms iki jo paties išvykimo pirmajai operacijai.

Kai daktaras po operacijos trumpam sugrįžo į namus, jis jau aiškiai žinojo, kad laiko liko visai nebedaug. Kalbėjomės, kad reikėtų parengti laikraščiu išsamų pasikalbėjimą apie tokį gražų gyvenimą - nenutrūkstamą meilės artimui tarnybą. Atleiskite man, Daktare, kad taip ir nespėjau jo parengti. Kaip ir daugelis, negalėjau patikėti, kad taip greitai išeisite...

Juozas Žygas

Balkanai šimtmečius buvo neramumų židinys. Lietuvos atgimimo metu buvo iškilęs didelis pavojus, kadangi net politikai ir žurnalistai, kalbėdami arba rašydami apie Baltijos valstybes, nesąmoningai dažnai painiodavo jas su Balkanais (palygink: *Balkans - Baltics*). Pavojus buvo tame, kad Lietuva neprarastų dėmesio ir simpatijų, nes Balkanai, kaip neramus kraštas, gero vardo neturėjo. Toks jų įvaizdis susidarė todėl, kad šimtmečiais ten gyvenančių tautų likimą sprendė svetimieji. Be to, tautos, kurios dar neseniai sudarė Jugoslaviją, yra trijų skirtingų religijų.

Neminint Aleksandro Makedoniečio ar Romos imperijos laikų, Balkanų likimą sprendė Konstantinopolis - Bizantijos imperija. Ją pakeitė Otomanų imperija (turkai). Keturioliktame šimtmetyje turkai Balkanuose jau sudarė žymią jėgą. Balkanų tautos - serbai, bulgarai, bosniečiai, valakai ir albanai sudarė sąjungą. Atmintinas sąjungininkų mūšis įvyko Kosovo lauke 1389 m., bet jis baigėsi visiškai turkų pergale.

Albanai nėra atėjūnai. Jų kalba yra senesnė už serbų. Ji turi daug panašumų su jau išnykusiomis ilirų bei trakų kalbomis. Ir patys albanai save laiko ilirų palikuonimis.

Tarptautinių įvykių apžvalga

Po kaltinamųjų perdavimo JAV vyriausybė atšaukė sankcijas, iki šiol taikytas Libijai. Jungtinių Tautų generalinis sekretorius Kofi Annan buvo paprašytas surengti Libijos ir Amerikos diplomatų susitikimą. Sakoma, kad prie santykių pagerėjimo daug prisidėjo Pietų Afrikos respublikos prezidentas Nelsonas Mandela, kurį Libijos vadovas M. Kadafis labai gerbia.

Kaip jau minėta, Amerikoje lankėsi Kinijos premjeras, 70 metų amžiaus *Zhu Rongji*. Jis atvyko, pasirengęs išklausti visus kaltinimus Kinijos vyriausybei. Svečią sutiko ir amerikiečiai - Tibeto draugai. Per devynias viešnagės dienas svečias išklause priekaištus, susitiko su prekybos verslo partneriais. Prezidentas *Bill Clinton* pasakė, kad Amerika negali leisti sau pradėti su Ki-

Bet X-XI šimtmetyje prasidėjo slavų antplūdis. Po Kosovo kautynių, turkams pradėjus kraštą valdyti, didžioji dalis albanų buvo paversta musulmonais. Tokiu būdu jie buvo turkų proteguojami. Iki J. B. Tito išigalėjimo, albanai Kosove buvo vyraujanti tautybė. Mokyklos daugiausia buvo albaniškos.

1989 metais buvo minima 600 metų sukaktis nuo Kosovo mūšio. Per tą minėjimą Slobodan Milošević pasakė, kad serbai niekuomet nebebus savo žemėje antraeiliais piliečiais. Prasidėjo albanų mokyklų uždarinėjimas. Policijoje tarnavo tik serbai. S. Miloševićus yra vienas iš tų, kurie tiki į Didžiosios Serbijos viziją. O kad tai įvyktų, reikia "etninio išvalymo".

Tačiau dabar NATO vardu vedama kova gali prisidėti prie S. Miloševićiaus vizijos įgyvendinimo. Prieš prasidedant NATO oro antpuoliams, Kosove gyveno 90% albanų ir 10% serbų. Jeigu taiką dabar sudarytų, tai gyventojų sudėtis pasikeistų serbų naudai.

Amerika Europos nesupranta ir nenori jos suprasti. Amerikietiškas valstybinis galvojimas yra paremtas valstijų (*States*) sąjunga. Todėl prezidentas *G. Bush* aklaik bijojo Sovietų Sąjungos subyrėjimo. O dabar prezidentas *W. Clinton* neva gelbsti kosoviečius, bet nenori Jugoslavijos galutinai suardyti.

Amerikiečiai pritariantčiai žiūri, kuomet vyksta oro ka-

ras, kol dar nė vieno lėktuvo įgula nepateko į serbų nelaisvę. Bet visai kitaip bus žiūrima, jeigu reikės sausumos pajėgas siųsti. O dar blogiau bus, kuomet į Ameriką pradės grįžti karstai. Tačiau vis dažniau ir dažniau yra kalbama, kad be pėstininkų nebus galima apsieiti. Kuomet pasigirsta balsų, kad reikėtų pačius kosoviečius apginkluoti ir tegu jie patys kovoja, tai tuojau beveik vienbalsiai sakoma, kad Kosovo laisvės kovotojų nėra numatoma apginkluoti. Iš oficialių šaltinių paaiškėja, kodėl bijoma juos apginkluoti.

"*Chicago Tribune*" kovo 31 d. taip rašė: "Kosovo išlaisvinimo armijos (KLA) apginklavimas niekuomet nebuvo JAV ir NATO sąjungininkų tikslas. Nei *Rambolet* derybose, nei galutiniuose pasitarimuose, prieš pradedant bombardavimą".

Kalbantieji dažniausia mini "autonomijos" sąvoką. Tai reikėtų, kad siūloma gyventi po tuo pačiu stogu su serbais-žudikais! Jeigu taip, tai visi bombardavimai, tūkstančiai aukų, šimtai sudegintų kaimų ir gal 900 tūkstančių pabėgėlių (radijo žiniuose sakoma, kad apie 300,000 kalnuose ir miškuose slapstosi) yra tik nesąmoningų karo veiksmų aukos! Kad neapgalvotai buvo pradėta, pradėjo aiškėti, kuomet šimtai tūkstančių su mažais vaikais purve, be palapinių ir maisto stovėjo. Pasirodė, kad NATO apie žmones net negalvojo!

(Atkelta iš 2 p.)

nija "šaltąjį karą". Jam daugiausia rūpi tai, kad Kinija bando parduoti Amerikoje daugiau prekių, negu pati iš jos perka. Premjeras paskelbė, kad Kinija nutarė pirkti Amerikoje kviečius, auginamus šiaurės vakarų valstijose. Praeityje buvo bijoma, kad tie "baltieji" kviečiai nuo didelės drėgmės būtų užsikrėtę parazitais grybeliais. Kinija bijojo, kad jie nepersimesėtų į jos žemės ūkį. Tačiau kinų mokslininkai nutarė, kad tokio pavojaus nėra. Dabar *Oregon* ir *Washington* valstijų ūkininkai džiaugiasi, kad vėl atsidarė plati kinų rinka. Gal pavyks sumažinti prekybos deficitą, nes praėjusiais metais Kinija eksportavo į Ameriką prekių už 57 milijardus dolerių daugiau, negu pati pirko.

• Palestiniečių vadas J.

Arafatas aplankė daug pasaulio kraštų. Jis pabuvojo Indonezijoje, Turkijoje, Rusijoje, Japonijoje, Kinijoje, Vietname. J. Arafatas ruošiasi gegužės mėnesį paskelbti Palestinos nepriklausomybę, nepaisydamas Izraelio trukdymų. Vašingtonas jau išpėjo J. Arafatą, kad dar neskelbtų nepriklausomybės, bet pabarė ir Izraelį, kuris stato naujas žydų gyvenvietes Vakarų kranto žemėse, kurios pagal sutartį bus perleistos palestiniečiams.

• Rusijos Dūmoje, komunistams vadovaujant, paskelbti penki kaltinimai prezidentui B. Jelcinui. Jį vėl bandoma pašalinti iš pareigų. Tarp kaltinimų yra ir karo su Čėčėnija pradėjimas bei aiškus pralaimėjimas. Komentatoriai kalba, kad NATO antpuoliai Jugoslavijoje irgi pakenkė B. Jelcinui, kuris laikomas Amerikos bičiuliui.

Iš Lietuvos tautininkų sąjungos suvažiavimo

Naujasis
Lietuvių tautininkų
sąjungos pirmininkas

GEDIMINAS
SAKALNIKAS

1. Kaip derinate pagrindinį darbą ir savo veiklą Tautininkų sąjungoje?

Dirbu Kauno Medicinos universiteto Kardiologijos instituto vyriausiuoju mokslo darbuotoju. Tai ne valdininko pareigos, todėl savo veiklos Tautininkų sąjungoje nepri-
valau su niekuo derinti. Jeigu į šį klausimą žiūrėti per užimtumo prizmę, tai suspėdavau 1990-1995 metais, lygia-
greičiai pagrindiniam darbui, atlikti dar ir Kauno miesto tarybos nario, Mokslo, švietimo ir kultūros komiteto pir-
mininko pareigas. Tai nesu-
trūkdė man 1993 metais įgyti
habilituoto daktaro mokslo
laipsnį. 1997-1998 metais
dirbau neetatiniu Sveikatos
apsaugos ministerijos vyr.
kardiologu, tekdavo dažnai
buvoti Vilniuje.

2. Kaip norėtumėte praleisti atostogas ir ar pavyksta taip padaryti?

Šių metų atostogas žadu
perkelti į 2000-uosius, kad
turėtume pakankamai laiko
pasiruošti ir, jei tautininkai
tam pritars, dalyvauti savival-
dybių ar Seimo rinkimuose
kartu su tautininkais.

3. Jeigu Jus išrinktų Lietuvos tautininkų sąjungos pirmininku?

Ryžtingai ir sparčiai pri-
sidėčiau prie LTS tarybos
1999 m. vasario 20 d. nutari-
mo, kuriuo buvo pritarta LTS
valdybos parengtam ketinimų
protokolui dėl koalicijos
"Tautos sąjunga" formavimo
ir atlikčiau organizacinį dar-
bą, reikalingą naujos partijos
"Tautos sąjunga" įsteigimui
kartu su kitomis tautinės de-
mokratinės pakraipos politi-
nėmis partijomis. "Vienybėje
– jėga!" – taip užrašyta LTS
vėliavoje.

Iš "Tautininkų žinių" 3-4 nr.

LTS suvažiavimo svečias - prof. Romualdas Grigas.

Lietuvos tautodailininkų sąjungos pirm. Jonas Rudzinskas.

LTS suvažiavimo pertraukos metu. Dainuoja tautininkai.
Pirmas iš kairės – pirmasis LTS vadovas R. Matulis.

LTS suvažiavimo svečias – LNSV sąjungos vadas Mindaugas Murza.
J. Jasiučio nuotr.

Ir Lietuvoje, ir Šiaurės Amerikoje jau pavasaris: pražydo "kačiukai". G. Juškėno nuotr.

PASAULIS IR LIETUVA

* **KARO PABĖGĖLIAI.** Remiantis Jungtinių Tautų Vyriausiosios pabėgėlių komisijos duomenimis, Balkanų šalyse šiuo metu yra daugiau kaip pusė milijono pabėgėlių iš Kosovo; iš jų Albanijoje - 309,500, Makedonijoje - 120,000, Juodkalnijoje - 61,000, Bosnijoje - 24,300, Kroatijoje 5-6,000, Bulgarijoje - 2,300. (REUTERS)

* **KIEK LAIKO TĘSIS KARAS?** Tarptautinio strate-
ginių studijų instituto (IISS) ir *Jane's Information Group* kari-
niai analitikai mano, jog serbų daliniai Kosove turi užtektinai
kuro ir amunicijos, kad išsilaikytų iki šešių mėnesių, nepai-
sant to, jog NATO jau sunaikino 70 proc. kelių, geležinkelių
ir tiltų, jungiančių provinciją su Serbija. (REUTERS)

* **PARAMA RUSIJAI.** Pasaulio banko (PB) presiden-
tas *James Wolfensohn* pareiškė, kad remia Rusijos vyriausy-
bę, vadovaujamą Jevgenijaus Primakovo, ir tuos jos veiks-
mus, kurių ji imasi, siekdama reformuoti šalies ekonomiką. J.
Wolfensohn pasakė, kad 1999-2000 metais Pasaulio bankas
suteiks Rusijai apie 2,3 mlrd. JAV dolerių kreditą. Suderinusi
su PB, dar 1 mlrd. dolerių kreditą suteiks Japonija. Anot J.
Wolfensohn, atnaujinti Rusijos finansavimą leido sėkmingos
derybos su Tarptautiniu valiutos fondu. (ITAR-TASS)

* **ČERNOBYLIO JĖGAINĖ.** Černobylio atominė
elektrinė nebus uždaryta iki 2000 metų, jeigu nebus įvykdytos
memorandumo dėl elektrinės uždarymo, kurį pasirašė Ukraina
ir Didžiojo septyneto šalys, sąlygos. Tai pareiškė Ukrainos
premjero pavaduotojas Sergejus Tigipka, kalbėdamas per Uk-
rainos ir JAV komisijos posėdį Kijeve. (ITAR-TASS)

* **KARALIAUČIUS.** Kaliningrado sritis tik 5% aprū-
pinta sava elektros energija. Likusieji 95% tiekiami iš Rusijos
per Baltarusiją ir Lietuvą. Kaip pasakė "Kaliningradenergo"
generalinio direktoriaus pavaduotojas Olegas Filipovas, sritis
priklauso nuo Lietuvos pozicijos, kuri, "jei norės, bet kuriuo
momentu pastatys "užvarą" gyvybiškai svarbiame energeti-
kos kelyje". Pasak jo, regiono energijos aprūpinimo problemą
gali išspręsti šiluminės jėgainės statyba, kuri galėtų gaminti
energiją net parduoti kitoms šalims. (ITAR-TASS)

* **RUSIJOS KĖSLAI.** Rusijos prezidentas Boris Jelcin
pareiškė didelį susirūpinimą dėl padėties Kaliningrado srityje,
kurioje iki šiol neišspręstos 1998-2005 metų ypatingosios
ekonominės zonos plėtojimo programos įgyvendinimo, srities
aprūpinimo savo elektros energijos šaltiniais, Baltijos laivyno
kovinės parengties palaikymo klausimai bei kitos ekonomi-
nės, socialinės ir politinės problemos. Prezidentas įpareigojo
premjerą Jevgenijų Primakovą bei kitus atsakingus asmenis
imtis skubių priemonių Kaliningrado srities ypatingajai eko-
nominėi zonai plėtoti, atsižvelgiant į ypatingą Kaliningrado
srities geostrateginę reikšmę Rusijai. (ITAR-TASS)

* **PRAŠYMAS.** Jugoslavijos parlamentas balandžio 12
d. didele balsų dauguma balsavo už ištįsimą į Rusijos ir Bal-
tarusijos sąjungą. Per bendrą abiejų parlamento rūmų posėdį
tik šeši deputatai per balsavimą susilaikė ir nė vienas deputa-
tas nebalsavo prieš. Jugoslavijos ambasadorius Rusijoje Bo-
rislav Milošević sekmdienio vakare perdavė RF UR ministro
pirmajam pavaduotojui Aleksandrui Avdejevui Jugoslavijos
Sąjunginės respublikos prezidento Slobodano Miloševićiaus
laišką Rusijos prezidentui Borisui Jelcinui, kuriame prašoma
apsvarstyti Jugoslavijos prisijungimo prie Baltarusijos ir
Rusijos sąjungos klausimą. (ITAR-TASS)

* **ATGARSIAI.** Rusijos Užsienio reikalų ministerijos
atstovas Vladimir Rachmanin, aptardamas Jugoslavijos parla-
mento sprendimą prisijungti prie Rusijos ir Baltarusijos są-
jungos, pareiškė, kad Maskvoje "tebenagrinėjama", kaip Ju-
goslavija galėtų prisijungti prie šios sąjungos. V. Rachmanin
priminė Užsienio reikalų ministro Igorio Ivanovo žodžius,
kad Maskva "teigiamai vertina" šią mintį. Rusijos vadovybė
nurodė "išsamiai išnagrinėti šį klausimą". (INTERTAX)

* **NEDARBAS LATVIJOJE.** Nedarbas Latvijoje kovo
mėnesį pasiekė 10,1 proc. - rekordinį lygį nuo šalies valsty-
bingumo atkūrimo. Palyginti su vasariu, nedarbas padidėjo
0,4 proc. Analitikai mano, kad nedarbas Latvijoje auga dėl
Rusijos krizės ir dabar vykstančio ekonomikos pertvarkymo.
"Hilfe" analitikas *Andrew Pospelovsky* teigia, jog sulėtėjus
Latvijos ekonomikos augimui, galima laukti, kad nedarbas
pirmame šių metų pusmetyje dar didės. (REUTERS)

* **RAGINIMAS.** Latvijos prezidentas Guntis Ulmanis
paragino NATO, kad šį mėnesį Vašingtone vykstančiame są-
jungos viršūnių susitikime būtų išvardytos šalys, kurios vėliau
bus priimtos į NATO. Pasak Ulmanio, Latvija turėtų būti tarp
šalių, kurios bus priimtos į NATO kitame plėtros etape. Latvi-
jos prezidentas sakė, kad jo šalies pozicija, planai ir tikslai
NATO klausimu nepasikeitė. Latvija tebelaiko kolektyvinio
saugumo sistemą vienintele galimybe. (REUTERS)

Spaudos rūpesčiai

UŽBAIKIME "DRAUGO" PIRAMIDĘ

"Draugo" fondą galime palyginti su Egipto piramidėmis, tik jų paskirtis – atvirkščinė. Ji labai svarbi mūsų spaudos "faraono", švenčiančio 90 metų amžiaus jubiliejų, vienintelio lietuviško dienraščio "Draugo" išlaikymui išeivijoje, bet ne jo kapo paženklinimui.

Negalima tikėtis, kad

"Draugo" fondas stovės tūkstančius metų, kaip Egipto piramidės, bet galime džiaugtis kad šis fondas yra vienintelė lietuviška piramidė savos spaudos išlaikymui. Jau šešti metai ją statome, tad pats laikas ir užbaigti.

Nežinia, kiek milijonų

akmens luitų reikėjo Egipto piramidžių pastatymui. Mūsų lietuviškai "Draugo" piramidei reikia tik milijono dolerių. Trūksta apie \$188,000 dolerių ir būtų labai gražu šiais jubiliejiniais "Draugo" metais tą mūsų piramidę užbaigti. Visų "Draugo" skaity-

tojų rankomis mes tą galime atlikti.

Šiuo laišku pradėdant 1999 m. "Draugo" fondo (DF) lėšų telkimo pavasario vajú, fondo direktorių taryba prašo Jus prisidėti prie DF milijono užbaigimo, tuo pažymint ir "Draugo" 90 metų

jubiliejų.

Visos aukos yra nurašomos nuo valstybinių mokesčių. Čekius prašome rašyti "Draugo" fondo vardu. Milijono užbaigimu pažymėkime "Draugo" jubiliejinius metus.

Su geriausiais linkėjimais

Bronius Juodelis

DF Direktorių tarybos

pirmininkas

GELBĖKIME KATALIKIŠKĄ KULTŪROS ŽURNALĄ

Lietuvai atgavus nepriklausomybę, lietuviams pranciškonams, kurie net 40 metų leido katalikišką kultūros žurnalą "Aidus" ir jau buvo gerokai pavargę, atrodė, kad tokio žurnalo vieta turėtų būti tėvynėje. Ta linkme buvo pradėta veikti, kol pagaliau "Aidai" susijungė su Lietuvoje leidžiamu panašaus pobūdžio žurnalu "Naujuoju židiniu". Jungtinio žurnalo ateitis atrodė užtikrinta. Bet praėjusį rudens sustojus žurnalo leidybai, išgirdome liūdną žinią. Jungtinio žurnalo leidėjai

laiške prenumeratoriams rašė: "LDDP valdžios įkurtas Spaudos rėmimo fondas [...] diskriminuoja mūsų žurnalą. "Naujasis židinys – Aidai" tęsia prieškarinio "Židinio" ir pasaulio lietuvių "Aidų" krikščionišką tradiciją, todėl ir negauna reikiamos paramos".

Toks šio Fondo elgesys yra didelė gėda dabartinei Lietuvai ir meta liūdną šešėlį ant jos kultūrinių pastangų.

Leonardas Andriekus,
OFM,
"Naujojo židinio-Aidų"
atstovas išeivijoje

Tačiau tame pačiame laiške prenumeratoriams rašoma: "Kad ir kaip toliau klostytųsi gyvenimo aplinkybės, "Naujojo židinio-Aidų" rengėjai tęs savo darbą. Netrukus pasirodys šių metų 1-2 numeris, ir mes nedelsdami jį pasiųsim Jums. Jei nepratęsite pre-

numeratos, dar ne vėlu tai padaryti. Jūsų, malonusis skaitytojau, prenumerata bus svarbi pagalba mūsų darbui".

Taip maloniai kviečiame užsienio lietuvius aukomis, o ypač prenumerata gelbėti katalikišką kultūros žurnalą tėvynėje. Prie šio svarbaus žygio labiausiai turėtų prisidėti išeivijos ateitininkai sendraugiai, nes tas žurnalas Lietuvoje įsteigtas ir leidžiamas jų ideologijos brolių. Be

to, atsiminkime visi, kad tai vienintelis tokio aukšto lygio katalikiškas kultūros žurnalas lietuvių kalba tėvynėje ir užsienyje. Jokių būdu neleiskime jam užgesti.

Metinė prenumerata – 44 dol. Žurnalas siunčiamas oro paštu. Prenumeratos užsakymus siųskite šiuo adresu:

Rev. Leonardas Andriekus, OFM. P.O. Box 980, Kennebunkport, MA. 04046 U.S.A. Atsisveikinu su viltimi, kad bendromis pastangomis išgelbėsime šį svarbų žurnalą.

DEVINTOJI APPLE KURSŲ VASARA LIETUVOJE

APPLE kursų rengėjų suvažiavimas kovo 12-14 dienomis įvyko Vašingtone. Pirmoje suvažiavimo sesijoje buvo aptarti APPLE organizacijos nuveikti darbai. Numatyti būsimosios veiklos uždaviniai, atsižvelgiant į dabar vykstančias švietimo sistemos permainas bei Lietuvos Švietimo ir mokslo ministerijos pageidavimus. Pavyzdžiui, šiais metais Švietimo ministerija pageidavo, kad būtų rengiami kursai aukštesniųjų pedagoginių mokyklų dėstytojams Vilniuje. Šį projektą APPLE vykdo kartu su Atviros Lietuvos (Soros) fondu. Kursai vyks liepos 5-16 dienomis. Šioje grupėje dėstys Amerikos universitetų profesoriai. Jie supažindins klausytojus su Lietuvoje rečiau naudojamu pedagoginių situacijų tyrimo metodu, kurį gali pritaikyti aukštesnės kvalifikacijos siekiantys mokytojai, bendra-

darbiaudami su kitais pedagogais bei mokslo institucijomis. Amerikos mokyklose šis būdas dažnai naudojamas, siūlant įvesti ugdymo proceso naujoves.

Liepos 17-18 dienomis Vilniuje įvyks konferencija "Rizikos vaikai". Joje dalyvaus visi iš Amerikos atvykę dėstytojai bei Lietuvos sociologai, psichologai ir visi kiti, kurie šia problema rūpinasi ir domisi. Liepos 19-30 d. dviejų savaitių trukmės kursai vyks Šalčininkuose ir Mažeikiuose. Žemės ūkio mokyklų kursai vyks Rietave ir Kaune. Prie Klaipėdos veiks vaikų su specialiais poreikiais ir jų šeimų narių stovykla, kurią rengia Lietuvoje veikianti "Vilties" draugija. Stovykloje dalyvaus specialiosios pedagogikos žinovai iš Amerikos. Anglų kalbos stovykla šios

Irena Gedris-Giedraitienė

kalbos dėstytojams vyks rugpjūčio 1 - 6 dienomis.

Regioniniai – vienos savaitės trukmės seminarai vyks Alytuje, Anykščiuose, Jurbarko Kaune, Klaipėdoje, Naujoje Akmenėje, Pakruojyje, Panevėžyje, Skuode, Šilalėje, Tauragėje, Telšiuose, Utenoje ir Visagine. APPLE dėstytojų grupės po tris specialistus išsisklaidys po visą Lietuvą. Juos pakvietė ir žada globoti rajonų ir miestų švietimo skyriai. Vienos savaitės vietinių seminarų forma pirmą kartą išbandyta prieš tris metus, kai paaiškėjo, kad daug mokytojų negali palikti savo ūkių bei sodų uogų nokimo bei kitų vasaros darbų metu.

Antrasis Vašingtone įvykusio suvažiavimo tikslas bu-

vo išmokyti, kaip parengti paraiškas ("grants") įvairioms Amerikoje veikiančioms organizacijoms, kurios teikia tarptautinę paramą. Labai išsamų pranešimą perskaitė šios srities specialistė Lois Lanier. Tarptautinės paramos gavimas yra labai daug laiko ir pastangų reikalaujantis darbas, bet jau susidarė kelios dėstytojų grupės, kurios yra pasiryžusios gauti paramą savo projektams vykdyti.

Paskutinę suvažiavimo dieną, sekmadienį, darbas vyko Lietuvos ambasadoje. Pirmoji sekretorė Rita Kazragienė mus labai maloniai priėmė ir pasveikino. Ji labai rūpinasi mokyklų veiklos tobulinimu Lietuvoje. R. Kazragienės nuomone, būtų labai gerai, kad kuo daugiau Lietuvos mokytojų galėtų aplankyti Amerikos mokyklas. Anot jos, Lietuva gali Amerikai pasiūlyti įvairių kultūrinę programą. R. Kazragienė labai norėtų, kad ambasadoje dirbtų pedagogas iš Lietuvos, kuris rūpintųsi vien tik švietimo reikalais.

Darbo posėdžius ambas-

doje baigėme pirmą valandą ir visi buvome išvežioti į oro uostus. Labai puikiai šį suvažiavimą parengė Vašingtono APPLE grupė, pasitelkdama plačiąją visuomenę. Visi suvažiavimo dalyviai buvo apgyvendinti šeimose. Mūsų šeimnininkai mus su šypsena paimdavo ir pristatydavo į darbo vietą. Ačiū jiems.

APPLE draugija kviečia visuomenę, ypač tuos, kurie rūpinasi įvairiomis Lietuvos jaunimo ugdymo problemomis įsijungti į šios draugijos eiles ir tapti jos nariais. Nario mokestis – 25 dol. metams. Jūs gausite anglų kalba leidžiamą žiniaraštį "Report to the Corps". Tai yra 12 psl. apimties leidinys, išeinantis kelis kartus per metus. Jame savo išpuodžius dažnai aprašo amerikiečiai dėstytojai. Čia rasite daug įvairių žinių apie APPLE veiklą bei ateities užmojus. Šiuo metu minėtą leidinį redaguoja Gita Kupčinskienė ir Katie Hoyle.

APPLE kursų stipendijos Lietuvos mokytojams yra 30 dol. Jas galite įteikti APPLE nariams arba išsiųsti šiuo adresu: APPLE, P.O.Box 617, Durham, CT 06422.

APPLE suvažiavimo dalyviai Lietuvos ambasadoje Vašingtone. Centre, už pulsto stovi naujoji APPLE prezidentė Emilija Sakadolskienė. Pirmoje eilėje (dešinėje) sėdi LR ambasados pirmoji sekretorė Rita Kazragienė.

"LIETUVOS AIDAS" – Vilniuje leidžiamas patriotinės minties ir plačios informacijos dienraštis, siuntinėjamas oro paštu kas savaitę po 5 numerius voke, skaitytoją pasiekia per 6 dienas. Lietuvos paštui nuo 1998.06.01 jo siuntimo kainą pakėlus 43%, arba 40 dol. per metus, dabar "Lietuvos aidas" prenumerata JAV kainuoja: metams – 170 dol.; pusei metų – 90 dol.; ketvirčiui metų – 46 dol. Čekiai rašomi "Lietuvos aidas" vardu ir su prenumeratoriaus adresu siunčiami "Lietuvos aidas" įgaliojiniui JAV Broniui Juodeliui – 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514-2914, USA. Tel. 630 986-1613.

VYTAUTAS ALANTAS IR JO ROMANAS "ŠVENTARAGIS"

Alė Rūta

Rašytojas, dramaturgas, publicistas Vytautas Alantas mirė prieš devynerius metus – 1990 m. balandžio 23 d. Detroite (*Michigan*). Atsimenu paskutinį pasikalbėjimą telefonu su juo. Ligonis turėjo pilną sąmonę ir aštrų, kaip sakytumė, "alantinį" protą. Mums besidžiaugiant ką tik paskelbta atstatoma Lietuvos nepriklausomybe, jis sunkiu atodūsiu iškėpė pranašingus žodžius:

– Deja, dar Lietuva daug turės iškentėti!...

Ir po dešimtmečio stebimės rašytojo Alanto išvalgumu: nepriklausoma Lietuva tikrai dar kenčia negandas ir bando įveikti sunkumus.

Iš praeities turėtume stiprybės semtis...

Dar sovietiniais metais atvykdavo į Vakarus svečių iš Lietuvos. Deja, dažnai tai būdavo "netikri pranašai". Mes, kurie metų metais "mylėjom Lietuvą tik iš tolo", buvome pasiilgę brolių lietuvių, vaišingai juos priimdavom. Atsimenu, jie sakydavo: "O, kaip brangi Lietuvai bus jūsų kūryba! Viskas, o viskas turės būti atspausdinta, kiekviena jūsų knyga..." Mes džiau-gėmės ta viltimi, nes gi metų metais dirbom, veikėm ir rašėm Lietuvai. Netikri buvo "pranašai", netikri ir jų pažadai. Neišsipildė...

Žinoma, sunki pokarinė būklė leidybai ir viskam. Bet jei ir savais pinigais kuris iš-eivijos rašytojų Lietuvoje iš-leisdavo savo knygą, pajus-davo ne vieno ten gyvenančio kolegos šypseną, kartais ir pikną priekaištą: "Jie už pini-gus – verti ar neverti... O mes..." Žinoma, ir "grafoma-no" titulo greit susilaukdavo-me. Arba naujas knygas su-tikdavo tylą – lyg nebūtų tos knygos nė kelių kritiko eilu-čių vertos...

Deja, ir šiaip Atlanto leidyba pasunkėjusi, irgi – už autorių pinigų. Nemažus,

kuriuos ne visi turi. Taip ir lieka kūryba stalčiuose... O ar neturėtų bent pažintinės reikšmės čia dešimtmečiais aprašytos mūsų kovos ir kančios bei trokštamo ryto viltys? Juk ten, svetimiesiems valdant, buvo uždrausta ir už-miršta tikroji tautos istorija, o čia ji prisimenama, puoselė-jama jaunuosiuose.

Vytautas Alantas buvo tautinės minties ideologas, geras publicistas, romantinio stiliaus rašytojas bei drama-turgas, lyrišku braižu atvaiz-davęs gilią Lietuvos praeitį, ypač jos senovinę religiją. Po jo mirties ar kas pasistengė V. Alanto veikalus perkelti į Lietuvą? Ne. Visi turi savų vargų ir nepriteklių. Nei tau-tininkai, nei bendruomenė, kuriai rašytojas atiduodavo visą sielą ir laiką, nei Žur-nalistų bei Rašytojų draugi-jos, kurių nariu jis buvo. Vie-ną iš geriausių V. Alanto kū-rinių – "Šventaragi" – pasi-stengė perspausdinti Lietu-voje jo šeimos nariai: žmona Irena, sūnūs Algis ir Ginas. Po kelerių metų pastangų ir laukimo tai jau įvyko!

Rašytojo gyvenimo kelias

Vytautas Alantas (Jakše-vičius) gimė 1902 m. birželio 18 d. Sidabravo bažnytkai-myje, (Naujamiesčio valsčiu-je, Panevėžio apskrityje). Gimnaziją baigė Šiauliuose 1921 m. Iš gimnazijos buvo pusmečiui pasitraukęs į sava-norius, ginti Lietuvą nuo priešų. 1921-1922 metais stu-dijavo Kauno Vytauto Di-džiojo universitete, po to 1923-24 metais mokytojavo Plungės gimnazijoje. Po to išvyko į Prancūziją ir 1925-1929 metais studijavo huma-nitarinius mokslus *Montpel-lier* universitete. Jį baigęs, grįžo į Lietuvą ir dirbo "Elto-je" prancūzų skyriaus redak-toriumi, o 1934-1939 metais – "Lietuvos aid'o" vyriausiu redaktoriumi. Kaip vienas žy-

Rašytojas Vytautas Alantas (1902-1990)

miausių tautininkų politikos ir kultūros ideologų, 1938 m. apdovanotas Vytauto Didžio-jo ordinu. Dirbo Vilniuje Teatro direktoriumi (1941-1944). Nuo okupacijų pasi-traukęs, gyveno Vokietijoje iki 1949 m. Emigravęs į už-jūrį, gyveno su šeima Detroi-te, dirbo Fordo fabrikuose. Jaunystėje stojęs savanoriu laisvės ginti, užjūryje jis visą laiką savo plunksna kovėsi už Lietuvos laisvę ir garbę. V. Alantas buvo lietuvių rašy-tojų draugijos ir Žurnalistų sąjungos nariu, vėliau abiejų organizacijų – garbės nariu.

Miręs rašytojas pradžioje palaidotas Detroito kapinėse, o 1992 m. vasarą šeimos rū-pesčiu, žmonos Irenos paly-dėtas, buvo perkeltas į Kauno Petrašiūnų kapines. Rašytojų sąjungoje Vilniuje gražiai pa-minėtas specialia akademine programa.

Kūryba

Plati, gausi ir įvairi Vy-tauto Alanto kūryba. Pradžio-

je, atrodo, kad Alantas – vien-gabus žurnalistas ir drama-turgas. Dar Kaune Valstybės teatre 1932 metais buvo pa-statyta jo "Užtvanka", o 1933 m. – "Gaisras Lietuvoj". Vil-niaus miesto teatre scenos šviesas išvydo "Buhalterijos klaida" ir "Gyvenimas iš naujo" (1942). "Buhalterijos klaidą" 1947 m. latvis E. Skujenieks išvertė į latvių kalbą ir dažnai vaidino lat-viams. Dar Lietuvoje išleisti ir keli Alanto novelių rinki-niai: "Artisto širdis" (1930) "Tarp penkių ir septynių" (1934) bei publicistikos kny-ga "Žygiuojanti tauta" (1939).

Gyvendamas išėivijoje, Alantas tapo ir romanistu. 1951 metais pasirodė jo "Pra-garo pošvaistės". Šio romano veikėjai randa dvasinę atramą senovės lietuvių tikėjime. 1960 metais išleistame roma-ne "Tarp dviejų gyvenimų" atvaizduojamos Lietuvos par-tizanų kovos. Dvitymyje "Amžinasis lietuvis" (1972) – atskleidžiama išėivijos buitis ir jos atstovų charakteriai. Stambiausias jo veikalas – dviejų tomų romanas "Šven-taragis" (iš 13-ojo amžiaus istorijos) išleistas 1972-74. "Liepkalnio sodyboje" (1977) apvaizduojamas laisvosios Lietuvos ūkininkų gyveni-mas. 1986 metais pasirodė ir buvo premijuotas jo romanas "Aušra Paliūnuose".

V. Alanto plunksnai pri-klauso novelių rinkiniai: "Ant siūbuojančios žemės" (1946), "Svetimos pagairės" (1954), "Nemunas teka per Atlantą" (1970), "Atspindžiai ūkano-se" (1976), "Gelmių balsai" (1984). Kelios jo novelės bu-vo premijuotos "Dirvos" laik-raščio konkursuose. 1982

metais išleido eilėraščių rin-kinį "Paversmiai" (1982). V. Alantas rašė poeziją jaunys-tėje ir grįžo prie jos saulėly-dyje. "Devynių dramų" rinki-nys išleistas 1963 m.

Spausdintos ir nespau-sdintos (jų likę dar 6) Alanto dramos bei komedijos buvo visuose išėivijos lietuvių tel-kiniuose dažnai vaidinamos ir mėgiamos. Rankraštyje li-ko istorinė tragedija "Dau-mantė" (berods, eiliuota)

V. Alantas buvo žinomas publicistas, žurnalistams va-dovavęs Lietuvoje (1940) ir išėivijoje. Jo straipsnių rinki-nį "Tauta istorijos vingiuo-se", pasirodžiusi 1990 m. Amerikoje, Vilniuje pakarto-jo lietuvių rašytojų sąjungos leidykla (1992). Jis parašė monografiją "Antanas Vana-gaitis" (1954) ir biografinę apybraižą poetės Marijos Čarneckytės – Sims eilėraš-čių rinkinyje "Ant kryžkelių senų" (1959). Rašytojas buvo uolus periodinių leidinių bendradarbis, rašęs politikos ir kultūros temomis. Šešis de-šimtmečius trukęs jo kūrybos laikotarpis paliko žymius pėdsakus lietuvių tautos kul-tūros istorijoje.

"ŠVENTARAGIS"

Tai dviejų tomų istorinis romanas, kurį autorius sakėsi rašęs keliolika metų. Pirmą kartą išspausdino "Vilties" leidykla: 1-ąjį tomą – 1972 m., 2-ąjį – 1974 m. Aplankų kūrėjas – dail. Telesforas Va-lius. Antroji laida, kaip jau minėjau, pasirodė neseniai. Abu tomus (kietais viršeliais) pernai išleido "Vaga" Vilniu-je. Viršeliuose gražiai įjungti senovės kunigaikščių ir gam-tos bei gyvūnijos vaizdai. Antrame knygos viršelyje – Vytauto Alanto portretai su keliais jo posakiais.

"Šventaragio" siužetas – iš kunigaikščio, vėliau ka-raliaus Mindaugo Lietuvos valdymo laikotarpio. Pirmame tome – autoriaus įžangos žodis. Jis pasisako, kad pradėjęs rašyti 1955 m., daugelio skyrių apmatų padaręs Fordo fabrike, pertraukų tarp darbo metu – užkandžiaujant ar ilsintis. Kadangi svetim-taučiai istorikai bei kroniki-ninkai šykščiai teparašę apie lietuvių, o dažnai ir iškraipę įvykius, tad jam "rūpėjo at-skleisti mindauginės Lietuvos kiek galint lietuviškesnį vei-dą, bent tokį, kokį aš pats vaizdavausi. [...] O ypačiai aš stengiausi grąžinti pagar-bą, autoritetą ir meilę mūsų prosenolių senajam tikėjimui, kuris vaidino, sakyčiau, lemiamą vaidmenį, dorojant tautinį charakterį, kuriant lie-tuvių kultūrą ir organizuojant Lietuvos imperiją.

(Tęsinys - kitame numeryje)

Kaip jau esame pranešę, neseniai Los Angeles mieste įvyko Amerikos Baltų laisvės lygos vadovų susitikimas su *Baltic Caucus* kopirmininkais. V. Stoko nuotraukoje (iš kairės): dr. A. Blakis, R. Švainauskas, dr. Z. Brinkis, A. Raulinaitis, kongr. John Shimkus, A. Nelsienė, pirm. V. Pavlovskis, kongr. Dennis Kucinich, Avo Piirisild, Jonas Matulaitis ir kt.

Jaunimo puslapis

Skyriaus vedėja – Rita Augienė

Kelionė į Lietuvą

Mane dar iki šiol tebestebina, kaip atsitiktinumo dėka gavau progą nukeliauti į Lietuvą. Mano tetai parapijos loterijoje nusišypsojo laimė: ji išlošė du kelionės bilietus. Aš vis galvodavau, kad keliausiu į Lietuvą, kai būsiu kiek vyresnė, bet greitai atėjo tas laikas, kai aš tikrai supratau, kad dabar – mano pareiga aplankyti savo senelių šalį.

Nors labai laukiau atostogų, bet likus savaitei iki išskridimo, pradėjau labai rūpintis, kaip man seksis Lietuvoje. Ar ten viskas švaru? Ar mano giminės neįsisižeis, jei aš nevalgysiu mėsos (esu vegetarė)? Ar aš suprasiu tuos, kurie labai greitai kalba? O gal aš baisiai susirgsiu? Net mano mama nupirko man pakelį "kleenex", nes ji girdėjusi, kad Lietuvoje nėra pakankamai tualetinio popieriaus.

Naktį prieš išskrendant aš visai nemiegojau. Nežinojau, ką susipakuoti. Oro uoste aš vos neapsigalvojau nebelipti į lėktuvą – kažkodėl man staug viskas pasirodė labai baisu. Bet vis tik aš išskridau į Washington, o iš ten – į New York, kur susitikau su teta. Pagaliau mes abi išskridom į Helsinkį, o iš jo – į Vilnių. Man dar keista pačiai suprasti, bet kai lėktuvas pradėjo leistis, aš žiūrėjau į šį kraštą ir man jis atrodė visai toks, kokį aš jį išivaizduodavau. Lietuvos gamta man atrodė lygiai taip, kaip didelė Dainavos stovyklavietė.

Kai išlipau iš lėktuvo, vis negalėjau nustoti juoktis. Visi užrašai – lietuvių kalba. Štai plakatas – "Sveikiname, atvykus į Vilnių!" Visi kalba lietuviškai. Taip keista ir net nuostabu, net baisiai juokinga.

Tos dvylika dienų, kurias praleidau Lietuvoje, buvo pilnos išpūdžių, kurių aš niekada nepamiršiu. Ten aš susi-

pažinau su begale savo pusėsėsių ir pusbrolių. Apie kelėtą jų aš niekad nebuvau girdėjusi, bet jie viską žinojo apie mane. Ir tai nesvarbu, nes jie visi buvo labai mandagūs ir norėjo mus visur nuvesti ir viskuo valgydinti ir kiekvieną minutę būti su mumis. Jie mums daug papasakojo apie Lietuvos kultūrą, apie tai, kaip jų gyvenimas pasikeitė, pasibaigus rusų okupacijai ir sulaukus laisvės.

Su jais mes keliavome į daugybę įvairių vietovių. Vieną dieną mes buvom Rumšiškėse. Tai toks "laukinis muziejus", kur kaimų namai iš visų Lietuvos kraštų suvežti į šią vieną vietą. Mes buvom Kernavės miestelyje, kuris vieną kartą Lietuvos istorijoje yra buvęs Lietuvos sostine. Ten buvo penki pilialkalniai, nuo kurių matyti vingiuota Neris.

Pusseserės draugai turėjo tokį didelį sodą, kur jie surengė balių, skirtą vasaros pabaigai. Ten man buvo labai įdomu, nes aš tikrai pamačiau tą laisvę, apie kurią visi man aiškino, anot jų, tokią, kokią europiečiai turi. Jie visi labai myli gyvenimą ir mažmožiais nesirūpina. Kai visi pavalgė, tada moterys, vyrai, seniai, vaikai suėjo kartu nuogi, tik su vyno bonka, į didelę pirtį. Ten pasėdėję, išgėrę, pasišnekėję, jie išėjo laukan ir bėgdami sušoko visi į šaltą ežerą. Tai esą labai sveika. O aš, kaip sakant, "Inhibited American" tikrai pasakiau visiems, kad man buvo per šalta. Kitas dalykas, kad visi Lietuvoje turi savo pirtis! Taip yra todėl, kad senais laikais, kai nebuvo šilto vandens, tai visi savo sodybose pasistatė pirtis. Ten pasėdėdavo, kol šiluma atmirkydavo visą purvą, o tada nusiplaudavo šaltu vandeniu arba šokdavo į ežerą, jeigu jis būda-

vo netoliese.

Pamačiau visus miestus ir kaimus, kur mano seneliai gimė, užaugo, apsivedė, gyveno ir išvyko. Aplankėme Kauną su tokiu pusbroliu, kuris buvo lyg mano Angelas Sargas. Jis yra batų parduotuvės savininkas. Vieną dieną buvom Trakuose ir apžiūrėjom tą didžiąją pilį. Nuvažiavom į Palangą, kur smėlis toks baltas, kad net nuostabu. Ten mes apžiūrėjom Gintaro muziejų ir pavalgėm restorane, kuris buvo A. Sabonio viešbutyje.

Turbūt man didžiausią išpūdį padarė Kryžių kalnas netoli Šiaulių. Ten sunaudojau dvi rites filmų.

Nors visos vietos, kurias mes aplankėm, buvo labai įdomios ir smagios, bet man labai patiko, kai pasilikom abi su teta Vilniuje ir viską galėjom apžiūrėti "iš savo perspektyvos". Vilnius – nuostabus miestas. Mes gyvenome pačiame centre, senamiestyje. Per dienas mes eidavom nusipirkti visokių daiktelių, buvome KGB muziejuje, Aušros Vartuose, Vilniaus katedroje. Užlipom į Gedimino pilį, aplankėm Vilniaus universitetą, apžiūrėjom labai daug nuostabių bažnyčių, perėjom visokių mugėmis. Per naktį mesėjom į visokius barus, pašokome įvairiausiose diskotekose, valgėme nuostabius cepelinus su varške. Vilniuje aš pirmą kartą pamačiau operą.

Nors visi mano rūbai jau buvo nešvarūs, o mano pilvas nežinojo, ką su savim daryti, bet kai atėjo ta diena, kai mums reikia išskristi iš Lietuvos, aš to visai nenorėjau. Žodžiais negaliu išaiškinti, kaip man ten buvo, kokie išpūdžiai mane paveikė. Tik žinau, kad labai laukiau, kada vėl galėsiu sugrįžti.

Kristina Stankutė

Neseniai atvykusiems į Ameriką IMIGRANTAI IR PABĖGĖLIAI

Raimonda Mikatavage
20

Ši agentūra taip pat gali pasiūlyti pagalbą, mažinant sutarties apiforminimo išlaidas. Dažniausiai šios rūšies paskolos suteikiamos, perkantiems namą pirmą kartą, kai paskolos suma neviršija 151,725 dolerių. (Žinoma, ši suma gali keistis). Pavyzdžiui, jei jūsų šeimos bendros pajamos per mėnesį yra apie 2,500 dolerių, jūs galite tikėtis paskolos namui pirkti. Kas mėnesį turėsite grąžinti po 725 dolerius. Dar 300 dolerių galėsite panaudoti kitoms skoloms apmokėti, pavyzdžiui, už paskolą studijoms, už išsiskolinimą pagal kreditines korteles ar paskolą, gautą automobiliui pirkti.

Dar viena galimybė gauti paskolą namui pirkti tiems, kurių pajamos nėra didelės – bendruomeninė namų pirkimo programa – *Fannie Mae's Community Home Buyer's Program* – CHBP). Gaunant paskolą iš šios programos, reikės mokėti mažesnę pradinę įmoką, bus kiek mažesnės sutarties apiforminimo išlaidos. Joms padengti taip pat galima gauti paskolą. Sakykime, kad jūsų išsvajotas namas kainuoja 125,000 dolerių. Jums teks sumokėti 3.000 dolerių pradinį įnašą. Dar išleisite nuo dviejų su puse iki penkių tūkstančių dolerių sutarties apiforminimui. Jeigu paskolos palūkanos yra 7,5%, tai kas mėnesį 30 metų turėsite mokėti apie 900 dolerių. Į šią sumą įeina ir paskolos draudimo išlaidos.

Kad galėtumėte nusipirkti namą, turėsite įrodyti, jog uždirbate pakankamai. Pasirinkę tinkamą instituciją, į kurią kreipsitės, prašydami paskolos, mokėsite mažesnes palūkanas ir galėsite pasirinkti palankesnes paskolos suteikimo sąlygas. Skolintojai reklamuoja laikraščiuose. Be to, galite pasinaudoti sąrašais, kuriuos jums atsiųs *Fannie Mae*. Patartina pirkti namą "žemiau savo galimybių", t.y. išleidžiant mažiau, negu galėtumėte. Tada neteks gyventi, su baime skaičiuojant, kaip pragyventi nuo atlyginimo iki atlyginimo.

Jeigu visai neseniai atvykote į Ameriką, jūsų kredito istorija bus labai menka. Tie, kurie teiks jums paskolą namui pirkti, turės šią istoriją sukurti. Jie patikrins, kaip jūs mokėjote už namo ar buto nuomą, už telefoną, elektrą ir kaip grąžinote kitas paimtas paskolas. Štai kodėl labai svarbu laiku apmokėti sąskaitas ir saugoti mokėjimų kvitus. Skolintojai taip pat gali paprašyti jūsų darbdavio, giminų ar draugų rekomendacijų. Jie norės įvertinti, kiek rizikinga yra jums skolinti.

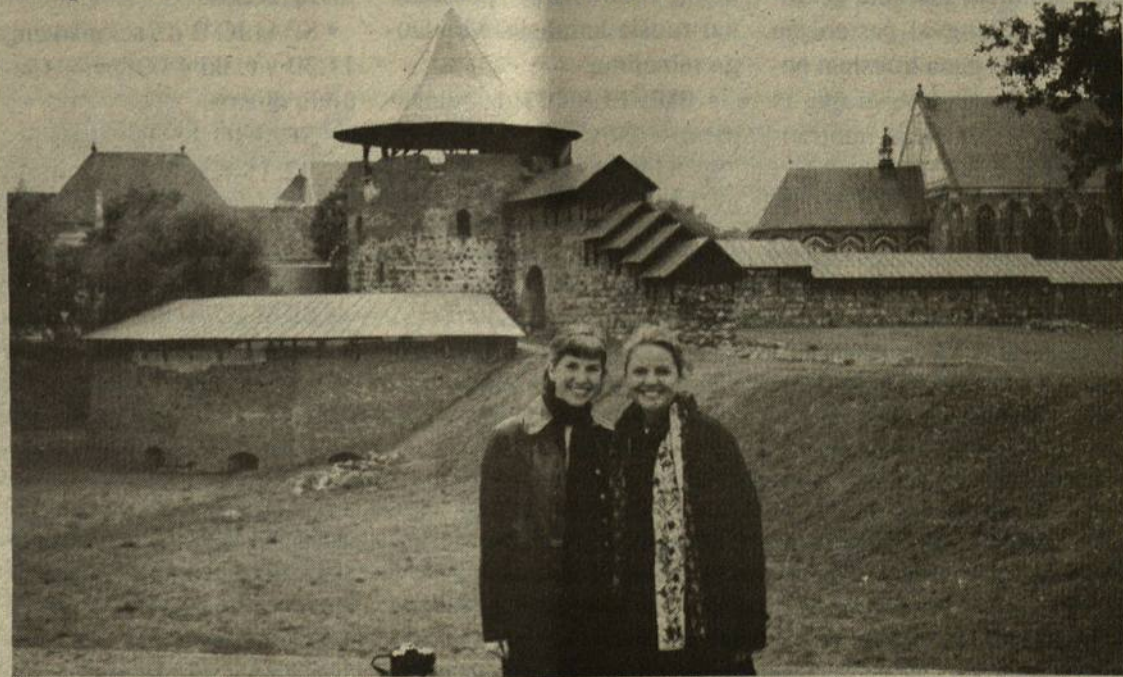
Kai paskola namui pirkti bus patvirtinta, jums bus paskirta data, kada galėsite sutvarkyti visus formalumus, pervesti pinigus ir perimti nuosavybės dokumentus. Jums iš anksto bus pranešta, ką privalėsite padaryti. Amerikoje namų pirkimas yra griežtai reguliuojamas. Privalėsite apdrausti namą. Teks užpildyti daugybę dokumentų. Išgirsite tokius žodžius kaip nuosavybės mokestis, palūkanų dydis, paskolos draudimas, nuosavybės dokumentų draudimas, sąlyginis deponavimas (*escrow*), namų savininkų asociacijos mokesčiai. Visa tai bus jums paaiškinta. Suprantama, jūs patiems dar iškils daugybė kitų klausimų.

Gana dažnai namo pirkimo procesas būna sudėtingas. Jums teks surinkti daug žinių ir išmintingai apsispręsti. Tačiau nusipirkę namą geroje vietoje, pajusite vieną iš didžiausių malonumų, kuriuos galima patirti Amerikoje. Ruoškitės tam jau dabar.

TINKAMAS PASIRENGIMAS KARJERAI

Trečdalis jūsų gyvenimo

Dauguma žmonių sugaišta daugiau laiko, planuodami eilines atostogas, nei apgalvodami visą savo gyvenimą. Pažvelkime, kaip elgiasi tipiškas atvykėlis, pirmą kartą keliaudamas į Ameriką. Prieš kelionę jis pasitaria su giminėmis, susitau po pinigų, nusprendžia, ką norės pamatyti, susitvarko visus dokumentus, perskaito kelionių nurodymus ir rūpestingai susikrauna daiktus. Dar kartą patikrina, ar ko nors nepamiršo. Rengdamasis šiai kelionei, jis sugaišta daug laiko ir energijos. Tačiau ar dauguma žmonių skiria šitiek dėmesio visam savo gyvenimui suplanuoti? Deja, ne.

Kristina Stankutė ir Vida Gaižutytė prie Kauno pilies.

PASIVAİKŠČIOJIMAI PO ŽALIUOSIUS RŪMUS

Orinoko avantiūra

Jonas Dunduras
43

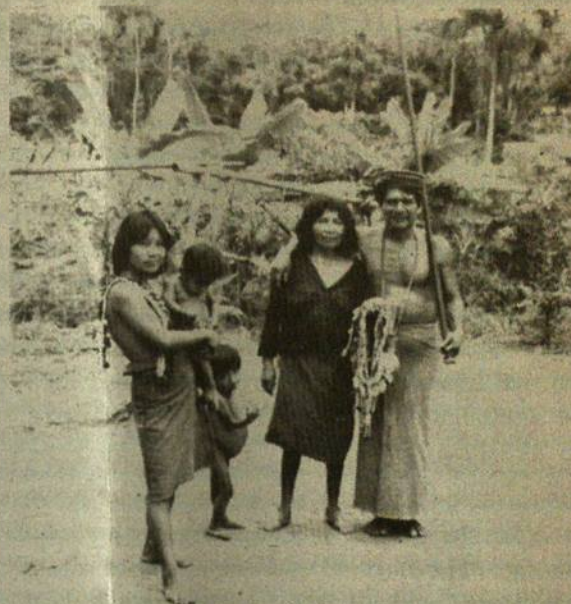
Mane tas įvykis smarkiai sudomino. O jei kas mane sudomina ir jei tik sąlygos leidžia, nesikamuoju savaites ar mėnesius, dūšaudamas ir svajodamas. Tad išsiprašiau atostogų, pasiėmiau Lietuvos užsienio pasą, išduotą Londone tuometinio mūsų pasiuntinio Balučio. Jei kam mūsų diplomatinė praeitis jau yra padūmavusi užmarštyje, priminsiu, kad pirmąją mūsų respubliką užsienio valstybėse atstovaudavo pasiuntiniai su *Charge d'Affaires* ar Nepaprastojo pasiuntinio ir Įgalioto ministerio titulai. Ambasadorių neturėjome: tai Lietuvos dydžio ir ne per didžiausios tarptautinės svarbos valstybei kvepėtų pretenzingu pompastiškumu. Niekas ir mums ambasadorių nesiūsdavo. Vaikščiodamas po įvairius *Miami* konsulatų, per keletą valandų užsienio pase turėjau susirinkęs Ekvadoro, Panamos, Kosta Rikos (Costa Rica), Nikaragvos, Gvatemalos ir tuometinio Britų Hondūro – dabartinio *Belize* vizas, nes galvojau grįžti per Centrinę Ameriką. Jokių vizos gavimo problemų ir ypatingų klausimų nebuvo. Kolumbija davė tik tranzitinę vizą, nes pilnai vizai gauti reikėjo jų Užsienio reikalų mi-

nisterijos leidimo. Tą pasą, pilną įvairiausių vizų, dar laikau atminimui, kaip tuometinio Lietuvos statuso tarpvalstybinio susisiekimo reikaluose liudininką. Bogotoje aplankiau mūsų tuometinį, berods, apribotų galių konsulą, Dr. Sirutį. Jis mane kvietė pasilikti ir aplankyti jo rancas: jų jis turėjo dvi – po vieną vėsioje ir karštoje krašto vietoje. Siūlė nesirūpinti dėl tos tranzito vizos – jis per pažįstamus ją galėtų pakeisti tuoj pat. Bet aš skubėjau į Ekvadorą.

Neturinčiam čia pažįstamų ar draugų, Bogota, bent man, nėra ypatingai patrauklus miestas. Ekvadoro sostinėje *Quito* savo neramią esybę apgyvendinau tuometiniame, dabar jau nebeegzistuojančiame *Grand Hotel Humboldt* viešbutyje, kurio maloni ir įdomi suvenyrų krautuvės vedėja Yolanda žinojo daug *Quito* "plonybių": kaip, kur, kas ir kodėl. Dėl tuo metu pasitaikiusio blogo, debesuoto oro nebuvo skrydžių į kitoje Andų pusėje esantį *Shell Mera*. Todėl leidausi jos vedžiamas po šventas ir žemiškas *Quito* išymybes. Kartą ji paklausė, ar man nebūtų įdomu pamatyti gal ir klaikiasias Ekvadoro keistenybes, kylančias iš krašto pietrytinių džiunglių, iš *Jivaro* (Chivaro) indėnų giminės. Mane nuvedė į šoninėje gatvelėje užsislėpusią papuošalų ir suvenyrų krautuvėlę. Niekas man patinkamo ten neradus ir Yolandai kažką į ausį krautuvininkui pašnibzdėjus, pastarasis iš kito kambario atsinešė kažką, suvyniotą į laikraštį. Be mūsų kitų klientų krautuvėje nebuvo. Man šypsodamasis, jis atvyniojo

laikraštį. Jame buvo šešios sudžiovintos ir iki kumščio dydžio sumažintos šešių žmonių galvų odos su visais galvos, antakių ir blakstienų plaukais. Kadaise jos puošė vieną vyrą, tris moteris (viena jų buvo žila) ir du vaikus. Tokia, verdant ir džiovinant sumažinta galvos oda, yra vadinama, mūsiškai tariant, *canca*. Jų Edvadore maišosi nemažai, jos yra keistenybių prekybos objektai ir joks ekvadorietis dėl to iš proto nesikrausto ir nesistebi. Tai yra specifinė *Jivaro* gentinės kultūros išdava, kilusi iš prietarų, tarpkaiminių ginčų, įžeidimų ir kovų, kerštų ir burtininkiškų įtarimų. *Cancų* akys ir burnos visada yra užsiūtos, kad jos "nieko nematytų ir nekalbėtų". Man pasiūlė visas šešias už šešiasdešimt dolerių. Sakė, jog Kalifornijoje tos srities komerciantai už *cancą* gauna penktą šimtą dolerių. *Cancų* turėjimas oficialiai yra valstybės draudžiamas, bet policija dėl to savo sirenų nerikdo. Yra labai pamatuotų kalbų, kad ekvadoriečiai *cancose* yra atpažinę savo gimines ir pažįstamus pirklius, dirbusius *Jivaro* teritorijose. Taip pat atpažinta keletas dingusių užsieniečių antropologų. Yra ir *cancų* imitacijų, daugiausiai iš beždžionių galvų, bet tai aiškiai pastebima iš odos, lūpų, blakstienų, akių, galvos ir plaukų ilgio bei tipo. Pagaliau, panašumas tarp beždžionių ir žmonių ribojasi daugiau elgesiu, negu veido išvaizda. Bent jau daugumoje atvejų.

Laukdamas skrydžio į *Shell Mera*, Yolandai buvau paaškinęs savo kelionės priežastį. Berods trečios dienos popietėje ji man pasakė, jog viešbučio taksistas, nuvežęs keleivius į oro uostą, ten matė grupę moterų – "*linguisticos*" iš *Shell Mera*, kažką palydinčių skrydžiui į *Miami*. Pasigriebęs tą patį taksį, to metu mažame *Quito* oro uoste lengvai pastebėjau stovinių ir gana linksmai besikalbančių moterų grupę. Iš laikraštyje matytos nuotraukos gupėje atpažinau Mari Saint – SIL misionierę. Jos brolis buvo vienas iš penkių žuvusių. Nutaikęs progą prisistačiau, pareiškiau užuojautą. Mane kiek nustebino jos reakcija į užuojautos žodžius. Vietoje dar turėjusio užsilikti liūdesio, ji sudarė stoviškai laimingos sesers išpūdį, kurį patvirtino plati šypsena, švytėjusi jos veide per visą mūsų pokalbio laiką. Ji mane užtikrino, jog ta jos brolio auka Viešpaties žodžio platinimo dirvoje jai yra visai

Jivaro genties indėnų šeima, paliesta civilizacijos.

priimtina. Patarė, jog man į *Shell Mera* keliauti nebūtų prasmės, nes dauguma misijos narių yra ir ilgesniam laikui liks čia, organizacijos štabe. Ji užtikrino, kad jos pasiūlysiu kuo greičiau pakeisti žuvusius savo brolius ir vyrus *Waorani* evangelizacijos bandymuose. Ypatingai dabar, kada savo tarpe turi vieną jau evangelizuotą *Waorani* moterį, kuri misionierės moko šios genties kalbos.

Po ketverto metų, vienoje Pietų Amerikos misijose ir jų pasisiekimus analizuojančioje knygoje perskaičiau, jog SIL misijos moterys iš mano jau minėtos *Shell Mera* bazės susitiko su ta specifine *Waorani* grupe ir apsigyveno tarp jų. Ten buvo ir visi vyrai, dalyvavę nužudant jų brolius ir vyrus. Jos visą grupę evangelizavo.

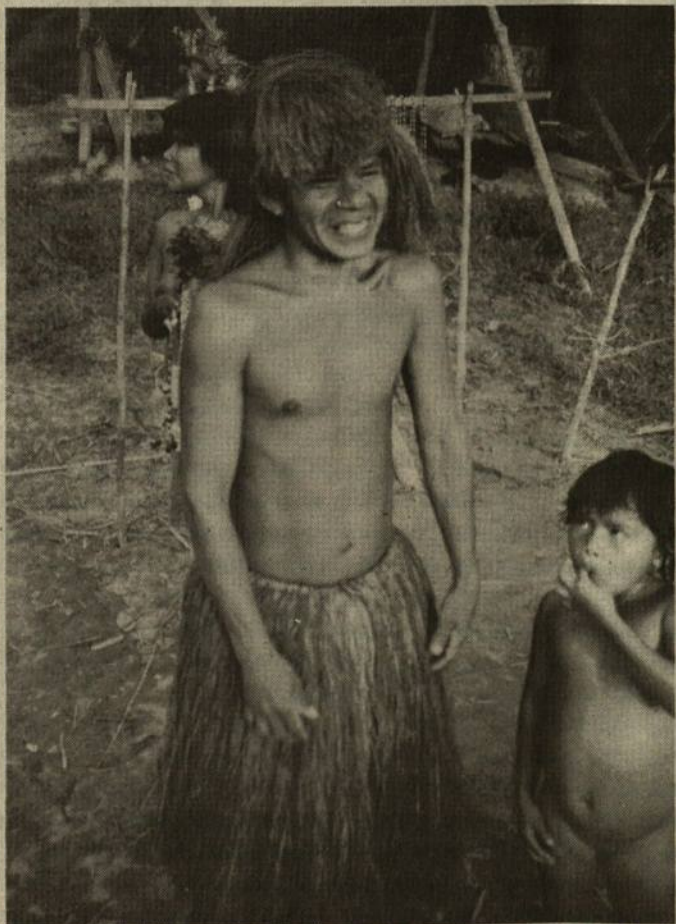
Pagaliau baigiant šį ilgą

pasakojimą, kurio tikslas buvo šiek tiek nušviesti misionierių atkaklumą, ryžtą, drąsą ir pasiaukojimą, siekiant galutinio jų misijos tikslo, liko tik didysis finalas. Maždaug ketvertui metų praėjus nuo to įvykio *Curaray* pakrantėje, du indėnai, aktyviai dalyvavę penkių misionierių nužudyme, bet jau pilnai evangelizuoti, buvo pristatyti tarptautiniame protestantų misijų kongrese, Berlyne. Abu vilkėjo gerus, modernius kostiumus, baltus marškiniais ir kaklaraiščiais. Iš švarkų priekinių kišenėlių kyšojo baltos nosinaitės. Jie dėvėjo madinas Stetsono skrybėles. Nuo kitų skyrėsi tik tamsesne veido spalva ir didelėmis, pailgomis skylėmis ausyse, kuriose dar visai neseniai kyšojo apvalūs mediniai diskai. Jų nuotraukas mačiau.

LOS ANGELES LIETUVIŲ
RENGINIŲ KALENDORIUS

- GEGUŽĖS 2 d., sekmdienį, 12:00 v. p.p. – "Lietuvos dukterų" gegužinė. (R. Gasparonienė)
- GEGUŽĖS 23 d., sekmdienį, 12:00 v. p.p. – ateitininkų šeimos šventė. (Ignas Bandžiulis)
- BIRŽELIO 20 d., sekmdienį, 12:00 v.p.p. – pensininkai ruošia karaliaus Mindaugo minėjimą.
- BIRŽELIO 27 d., sekmdienį, 1:00 v.p.p. – Jaunimo – "Spindulio" šventė. 50 metų veiklos jubiliejus *Hollywood Palladium*. Teirautis: Danguolė Varnienė, tel.(818) 249-7574.
- LIEPOS 11 d., sekmdienį, – "Gegužinė po stogu" Tautiniuose namuose. (Rūta Sakienė)
- RUGSĖJO 5 d., sekmdienį, 12:00 v. – Tautos šventė. Kartu rengiamas ir Lietuvos prezidento Antano Smetonos 125 metų gimimo ir 55 metų mirties paminėjimas – akademijs. (Rūta

- Sakienė)
- RUGSĖJO 12 d., sekmdienį, 12:00 v. – Šaulių gegužinė. (Kazys Karuža)
- RUGSĖJO 26 d., sekmdienį, 12:00 v. – Radijo valandėlės metinis banketas.
- SPALIO 2 d., šeštadienį, 11:00 v.r. iki 7:00 v.v. – Lietuvių dienos.
- SPALIO 3 d., sekmdienį, 11:30 v.r. iki 4:00 v.v. – Lietuvių dienos.
- SPALIO 17 d., sekmdienį, 12:15 p.p. – akademinio skautų sąjūdžio metinė šventė Teirautis: Gediminas Leškys, tel. 818 883-1718.
- SPALIO 31 d., sekmdienį, 12:15 v.p.p. – ateitininkų meno paroda. (Ignas Bandžiulis)
- LAPKRIČIO 7 d., sekmdienį, Tautiniuose namuose – Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos ir jos Los Angeles skyriaus 50 metų veiklos sukakties paminėjimas Tautiniuose namuose. (Rūta Sakienė)

Jivaro genties indėnų jaunuolis - natūraliu aprėdu.
Autoriaus nuotraukos

AGUONĖLĖS

Vladas Vijeikis

"Ach, tos aguonėlės
iš rugių miglotų,
kad jos kalbėtų,
daug ką pabylotų".

Taigi aguonėlės augo ir tarp rugių, šalia rugiagėlių. Jos taip tiko šalia mėlynų rugiagėlių ir gelsvų rugių. Ūkininkas nevaikščiojo tarp rugių ir nerovė aguonėlių. Tai buvo lyg paveikslas, nupieštas laukų platybėje. Gal ir tos aguonėlės – nusikaltėlės? Žinoma, kad ne jos. Jos kenčia dėl savo nedorų giminių. Policija po rugius nebraido ir aguonėlių nerauna.

Kitas augalas, policijos brutaliai užpultas – kanapės. Anais laikais kanapių niekas nerūkė, net ir tabako pritrūkęs. Kanapės buvo labai naudingas augalas. Iš jų virvės sukdavo. O virvės ūkyje – nepaprastai naudingas "prieštaisyas". Ar tai šuniui priištai, ar tai neklažadoms vaikams proto įvaryti. Paskutiniausiai, kad ir pasikarti. Kad būtų anais laikais žinoję, jog kanapės galima ir rūkyti, kiek būtų laiko sutauptyta, tabaką auginant. Teko girdėti ir apie kanapių aliejų, bet neturiu gerų parodymų. Tik žinau, kad per užgavėnės kariaudavo Lašininis ir Kanapinis. Bet tik su tokiomis žiniomis negali kitų mokyti.

Tad jeigu aguonas išnaukins, tai iš ko kūčioms aguonų pieną sunksime? O kanapės irgi reikalingos. Politikieriai neturi saiko, sunkindami mūsų gyvenimą.

Taigi, gyvenimas pasikeitė. Ar į gerą pusę? Ar ne geriau, kad būtumėm iš aguonų pieną sunkę, o iš kanapių – virvės viję?

Dar pridėsiu, kad kanapė lotyniškai: *cannapis*. Tai akivaizdžiai įrodo, kad lietuvių kalba kilusi, jeigu ne iš sanskrito, tai iš lotynų. Ir tai neblogai. Visados malonu turėti kilmingus protėvius.

"Dirvos" novelės konkurso laimėtojų kūriniai T V A N A S

(Pabaiga. Pradžia – 12 nr.)

Deja, langinės buvo ne iš lauko užkabinamos, o metaliniu skersiniu prispaudžiamos. Jo gale esantis virbas perkišamas per sieną ir viduje užkišamas skląsteliu. Staiga langinės neatlupsi, o plėšdamas po lentgalį, gausi kulka į kaktą. Štai todėl jie drąsiai nakvodavo, tikėdamiesi apsiginti, jei kas ir uždegtų (degino tik jie!). Ir šį kartą padegimo ar atakos dviese variantas buvo rizikingas.

Ažuolas nenusiminė. Pro perdžiuvusios langinės lentų plyšius matėsi žibalinės lempos šviesa. Ažuolas išsižiūrėjo: atsilošęs į krosnelės sienelę, sėdėjo Maksimas. Geresnės išeities ir nereikėjo. Ažuolas įstatė automato vamzdį į langinę ir paleido seriją – nors viena kulka turėjo pataikyti.

Taip ir atsitiko. Kol kiti du broliai išbėgo į lauką, Ažuolas jau buvo tolokai, o tamsoje ir kulka pasiklysta. Peršautas Akūla, kol buvo nugabentas į ligoninę, neteko daug kraujo. Po operacijos, negavęs skausmą malšinančių vaistų, kelias dienas jis kaukė kaip žvėris, kol nusiėmė. Taip pastipso raudonųjų pabaisa, ilgai kankinusi kitus. Visa apylinkė lengviau atsikvėpė.

Akūlai žuvus, sribukų būriui ėmė vadovauti Vaska. Jis tapo santūresnis, nes žmonių kalbos, kad Dievas nubaudė jo brolį už žiaurumą, paveikė ne tik jį, bet ir jo sėbrus. Kovoti su Aro būriu, išvirtinusi Sakalynės girioje, jis buvo bejėgis. Visas viltis dėjo į sovietinės armijos vis gausėjančius baudžiamuosius dalinius.

Apie Aro būrio pajėgas ir kovingumą gerai žinojo baudžiamųjų dalinių vadai. Sutelkę apskrities pajėgas, jie "šukavo" Sakalynės girią vis dažniau ir giliau: surado kuriuos-ne-kuriuos bunkerius, įtvirtinimus, maisto atsargas. Net ir tvirtam būriui stoti į atvirą kovą su armijos daliniais, ginkluotais tanketėmis ir minosvaidžiais, būtų buvę pražūtinga. Teko trauktis į mažesnius miškelius, kasnakt keisti pozicijas, kad šnipeliai nesusektų pastovios vietos. Gana patogi pozicija buvo ant Apuoko kalno, apaugusio tankiomis eglaitėmis. Jo viršuje buvo nemaža aikštelė, kur galima pastatyti šakų palapines nuo lietaus. Iš vienos pusės kalną juosė vieškelis, iš kitos – upelis, kurio slėniu patogiu pasitraukti. Vyrai galėjo įsitaisyti grupelėmis kalno šlaituose ar upelio krante. Šiame Apuoko kalne būrys

Kazys Simanonis

įsitvirtindavo vis dažniau, ten atrodė neįveikiamas, be išdavikų nepasiekiamas. Apie seklius ir vidaus išdavikus galvojo abiejų pusių vadai. Erelis gerai pažinojo savo vyrus ir jais pasitikėjo, tačiau kas atspės priešo užmačias?

Nuo pat pirmųjų sovietinės okupacijos dienų milicijos būstinėje pasirodė Šapalas. Nedidukas, padžiūvęs, šveplas, jau geras pusbernis gretinosi prie Akūros, kaip proletaras, tikėdamasis "valdiškos duonos". Akūla jau anksčiau jį pažinojo kaip kumėčio vaiką, ganiusį dvaro bandą, paskui tarnavusį pas ūkininkus.

– Kur man tave dėti, jei tu "negramatnas"? – apgailėstavo Akūla.

– Duok man žemės – būsiu ūkininkas!

– Kaip ir kuo tu ją vienas dirbsi? – šaipėsi Akūla.

– Apsivesiu, gausiu pasogų. Duokit miško – statysiuos namus.

Akūla ne kartą buvo girdėjęs jo svaichiojimus apie nuosavą žemę, laikė jį kvaileliu, bet "savu".

– Gerai jau gerai. Jei tu man padėsi dabar, aš tau vėliau atrėšiu dešimt hektarų iš dvaro, – Akūlai jau seniai brendo mintis, kaip panaudoti "kvailelį".

– Dešimt! – nudžiugo Šapalas ir buvo pasiruošęs viskam. – Ką man daryti dabar? Gal milicininku tikčiau?

– Milicininkas tu per menkas... Paskirsiu valsčiaus sargu.

O iš tikrųjų, vykdomojo komiteto pirmininkas Akūros nurodymu jį siųsdavo neva su pranešimais, išpėjimais pas apylinkių seniūnus ir ūkininkus su "specialia užduotimi". Jis mėgo plepėti: daug ką pats pripasakodavo, daug išklausinėdavo, daug sužino-davo pas "savus", kuriuos nurodydavo pats Akūla. "Užsi-plepėjęs" grįždavo temstant: išklausydavo, kur labiausiai šunes loja, stebėdavo, kur vaikšto ar važiuoja žmonės. Žmonės, manydami, kad jis tik valsčiaus pasiuntinukas, nekreipė į jį daug dėmesio, o ir nepastebėdavo, kad sute-mus jis bastosi pamiškėmis. Įlindus į krūmus, "pasiuntinukui" pavykdavo susekti vyrų grupes, užeinančias į kurią nors sodybą. Tada jis skubėdavo į miestelį...

Kartą vienam iš patikimų jį pasipasakojo greitai gausiąs žemės ir miško trobesių statybai.

– Girdėjau, kad ant Apuoko kalno gera statybinė

medžiaga. Ar verta iš ten kirsti? – paklausė jis lyg tarp kitko.

– Geriau ten neikišk nosies.

– Kodėl?

– Kodėl, kodėl... Pats žinai, kodėl..., – nesileido į kalbas "patikimasis", žinodamas, kas gresia už išdavystę.

Bet to užteko, kad Šapalas įsitaistytų tarpumiškės ažuole, iš kur galėjo sekti takus ir kelelius į Apuoko kalną. Vieną mėnesienos naktį jam pasisekė: į Apuoko kalną traukė būrelis po būrelį: pėsti, raiti, važiuoti. Šapalas pasileido tekinas pas Vaską.

Paryčiais sutelkti apskrities garnizono daliniai, sribukų būriai apsupo Apuoko kalną iš visų pusių. Blokavo pasitraukimo kelius. Vos aus-tant, pragariška ugnimi prabi-tilo sunkieji kulkosvaidžiai, tanketės, minosvaidžiai... Aro būrio partizanai kovėsi iki paskutinės granatos, paskutinio kraujo lašo. Deja, retai kuriam, sužeistam ar sveikam, pavyko prasmukti upelio slėniu į Sakalynės girią. Žuvo būrio vadas Erelis, legendiniai kariai Ažuolas su Uosiu ir daug kitų, kurių nė vardų niekas šiandien nebeprisimena.

Atsisveikindami su Vili-ja, dar kartą aplankėme kapi-nes, dar kartą nulenėme galvas prieš didvyrius. Dabar jie mums atrodė gyvesni už gyvus – amžiams gyvi.

– Aš džiaugiuos, – kalbėjo ji susijaudinusi, – kad jūsų dėka likau gyva, kad savo mokiniams galėjau skiepyti pasiaukojimą ir meilę Tėvynei. Tikiu, kad ainiai, nors gal ir ne visi, eis Jų pėdomis.

Aš tylėjau. Ką galėjau bepridurti? Ant mūsų šarmotų galvų krito gelsvi, rausvi rudens lapai, tarsi apvainikuodami – bylodami, kad mūsų, kaip ir Jų, gyvenimas nepraėjo be prasmės. Grįždami iš tolo žvilgtterėjome į senkapius.

– Koks Šapalo gyvenimas? Kodėl pasikorė?

– Kaip ir daugelio kolarantų, suviliotų ir apgautų, – nenoromis ryžausi papasakoti. – Praėjo keleri metai po Apuoko kalno tragedijos – vis dar niekas nežinojo, kas išdavė Aro būrį. Paaiškėjo, kad Šapalas gavo medalį ir ėmė juo didžiuliotis. Žadėtos žemės jam neatrėžė – ji visa pateko į kolchozą. Kolchoze jis trynėsi sargu, vežiku, kūriku. Vedė. Dėl girtavimo ir muštynių išsiskyrė. Pamiršęs vaikus, susidėjo su panašia

(Nukelta į 11 p.)

Illinois valstijos išdininkė Judy Baar Topinka aplankė moterų etninių organizacijų veiklos parodą James R. Thompson centre. Šią parodą rėmė valstijos gubernatorius George H. Ryan ir jo žmona. Joje dalyvavo daugiau kaip 40 organizacijų. J.B. Topinka pažymėjo Čikagos lietuvių moterų klubą už lietuviškosios kultūros saugojimą ir puoselėjimą. Nuotraukoje (iš kairės) Birutė Zalatorienė ir išd. J.B. Topinka.

A.† A. EDMUNDAS JUODĖNAS

Edmundas gimė Rygoje, kur tuo metu gyveno jo tėvai – Konstantinas ir Marija. Šeimai grįžus į Lietuvą, gimė dar keturi vaikai: Petras, Antanas, Napalys ir Adelė. Medicinos studijas būsimo daktaras Edmundas pradėjo Vytauto Didžiojo universitete Kaune, tačiau netrukus buvo pašauktas į karinę tarnybą. Tarnaudamas apsirgo ir buvo iš jos atleistas. Gydytojo profesiją jis įgijo 1938 metais. Dirbo Utenos ligoninėje, o vėliau buvo paskirtas apskrities gydytojo padėjėju. 1942 metais vedė Birutę Mockapetrytę. Iki 1944 metų ėjo Marijampolės apskrities gydytojo pareigas.

Tų pačių metų rudenį, jau ruošiantis pasitraukti į Vokietiją, gimė jų pirmasis sūnus Gintautas. Kaip ir daugelis karo pabėgėlių, Vokietijoje jie kartu su Birutės mamyte glaudėsi keliose vietose, o po karo gyveno Kasselėje. Ten 1948 metais gimė antrasis sūnus – Jurgis.

1949 metais gimė –

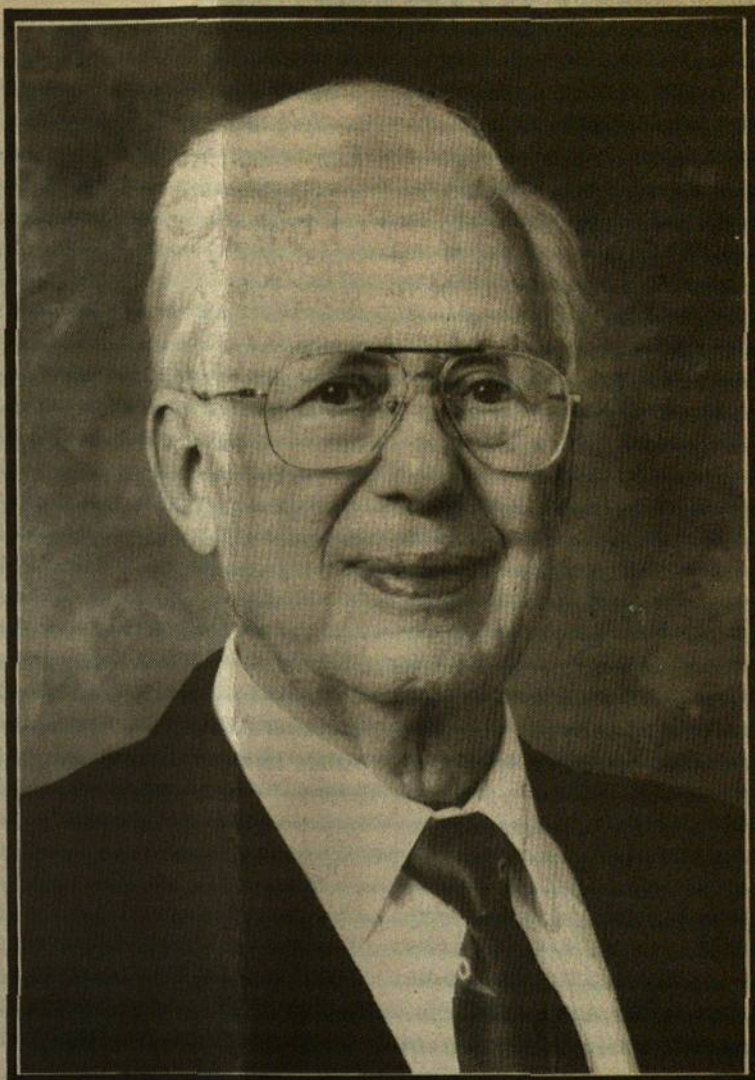
pusseserė Danutė Širvaitienė, jos vyras Justinas ir kunigas Kazimieras Širvaitis parengė iškvietai į Ameriką. Atvykę į Klyvlendą (*Cleveland, Ohio*), iš pradžių atsidūrė nelengvoje padėtyje, nes šeimoje buvo du maži vaikai ir žmonos mama. Dr. Edmundas ėmėsi sunkaus fizinio darbo – stumdė vagonus automobilių fabrike "*Fisher Body*". 1951 metais gimė duktė Dalia.

Po kurio laiko Edmundo draugas Povilas Skardis, su kuriuo jis buvo pažįstamas nuo jaunystės, supažindino jį su gydytoju, dirbusiu Klyvlendo klinikose, kuris padėjo jam gauti reziduojančio gydytojo vietą "*Altoona Hospital*", *Pennsylvania*. Ten dirbdamas, jis dieną ir naktį ruošėsi gydytojo egzaminams. 1952 metais Edmundas Juodėnas iš karto išlaikė gydytojo profesijos egzaminus *Ohio* valstijoje ir pradėjo privačią praktiką Šv. Jurgio parapijos rajone. Kiek vėliau perėjo dirbti į *Euclid, Ohio*.

Gydytojo veiklos nenutraukė, net išėjęs į pensiją. Jo kabinetai gerai žinojo visi Klyvlendo bei jo apylinkių lietuviai. Dirbo daktaras Edmundas Juodėnas iki pat šių metų, kol sunki liga galutinai pakirto jo jėgas. Sveikatos apsaugai atidavė 60 savo gyvenimo metų.

Liko giliai nuliūdusi velionio žmona Birutė, trys vaikai, devyni vaikaičiai ir du provaikaičiai: dukra Dalia Venclauskienė ir jos vyras Saulius bei keturi jų vaikai – Andrius, Tomas, Erikas ir Alex; sūnus Jurgis ir jo žmona Nancy bei du jų vaikai – Antanas ir Kristina; sūnus Gintautas ir jo žmona Maryse bei trys jų vaikai – Alisa, Edmund ir Danielle. Dukraitė Alisa yra ištėkėjusi už *Danny Aranowitz*. Jie jau susilaukė dviejų vaikų – a. a. dr. Edmundo provaikaičių – *Adam* ir *Rachel*.

Pagal atsisveikinimo su a. a. dr. E. Juodėnu apeigų leidinėlių.

A.† a. daktaras Edmundas JUODĖNAS

A.† A. ELENA RAŠYTINIENĖ

Mūsų Mamytė Elena Rudzinskaitė-Vizgirdienė-Rašytinienė gimė ir augo Kaune. Ji baigė Aukštesniosios buhalterijos kursus. Su mūsų Tėveliu Valerijonu Vizgirda susipažino Kaune, jam lankant Karo mokyklą. Greitai jie sukūrė šeimą. Susilaukė pirmojo sūnaus, kuris vos tik gimęs mirė.

Persikėlę į Marijampolę, Vizgirdos susilaukė dukrelės Viktorijos. 1944 metais jie pasitraukė į Vakarus ir apsigyveno Alpių kalnuose – *Natters*, netoli *Innsbruck*. Karui pasibaigus, persikėlė į Vokietiją ir gyveno Augsburgio pabėgėlių stovykloje. Vizgirdų šeimai Dievas dovanojo antrą dukrytę – Reginą.

1949 metai – paskutinis

persikraustymas Amerikon. Vizgirdų šeima apsigyveno *Detroit*. Kad dukrelė išlaikytų meilę savo tėvynei, kalbą ir papročius, tėveliai aktyviai įsijungė į skautijos ir lietuvių mokyklos veiklą. 1953 metais gimė dvynukės – Lilyja ir Irutė. Turbūt daugelis prisimena 1958 metais tautinėje stovykloje buvusį Gėdmino pilies bokštą. Jį pastatė mūsų Tėvelis.

Tėveliai įsteigė maisto krautuvę "*Baltic Delicatessen*", kurioje pardavinėjo prekes, gautas iš Europos, nes neseniai atvykusieji pasigedavo europietiško maisto. Tėvelis Valerijonas staiga mirė, sulaukęs tik 52 metų amžiaus. Mamytė viena perėmė krautuvę, vaikų augini-

mą ir jų lietuvišką auklėjimą.

Po kelerių metų į mūsų šeimą įsijungė Antanas Rašytinis, kuris tapo pavyzdingu vyru. Jį vadinome tėvuku.

Mamytė įsijungė į "*Lietuvos dukterų*" draugijos ir Dievo Apvaizdos parapijos veiklą, o anukeliams pasakojė apie savo gimtąjį kraštą – Lietuvą.

1997 metų rugpjūtyje mirė mūsų mielas tėvukas Antanas. Dukros, žentai, anūakai ir proanūkė rūpinosi savo Mamyte ir Močiute iki pat jos mirties – šių metų kovo 29 d. Mes tikime, kad gražus Mamytės sielos veidas atspindės dukrelėse, vaikaituose ir provaikaičiuose.

Viktorija, Regina, Irutė ir Lilyja

A.† a. Elena Rašytinienė tarp artimųjų Kūčių vakarą 1994 metais. Iš kairės: Antanas Rašytinis, Elytė Strakšytė, Elena Rašytinienė, Irutė Vizgirdaitė, Lilyja Strakšienė, Audra Strakšytė.

Ilgamečiui Ohio Lietuvių Gydytojų draugijos nariui

A.† A.

DR. EDMUNDUI JUODĖNUI

taip staiga iškeliauvus Anapilin, jo mielą žmoną BIRUTĘ, dukrą ir sūnus su šeimomis nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Ohio Lietuvių Gydytojų draugija

Mielajam

A.† A.

DR. EDMUNDUI JUODĖNUI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame velionio žmoną BIRUTĘ, sūnus GINTAUTĄ ir JURGĮ, dukrą DALIĄ bei jų šeimas, kitus gimines ir artimuosius.

Vincas ir Eleonora Balandos
Vincas ir Nora Čėčiai
Zenonas Dučmanas
Milda Dulebienė
Genovaitė Karsokienė
Salomėja Knistautienė
Jurgis ir Elena Malskiai
Ona Naumanienė
Albina Smelstoriene

A.† A.
ALGIMANTUI
TERVYDŽIUI

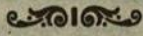
staiga mirus, mieliems VANDAI ir VLADUI TERVYDŽIAMS, skaudaus liūdesio prislėgtiems reiškiu gilią užuojautą ir kartu dalinuosi Jūsų skausmu.

Marija Vaitkienė
Belleville, IL

"DIRVAI" AUKOJO:

JAV LB Klyvlendo skyrius	100
Omahos Liet. Moterų klubas,	50
E.Kronas, Canada	30
V.Janulaitis, Oak Lawn IL	25
N.Plechavičius, Timberl OH	20
F.Redikis, Woodhaven NY	15
S.Strikaitis, Los Angeles CA	15
S.Gladkauskas, Detroit MI	10
S.Gofensas, Brockton, MA	10
J.Kirtiklis, St. Pete., FL	10
M.Krisčiūnas, Canton Tn.MI	10
A.Mockus, Miami, FL	5
A.Pavilionis, Lemont, IL	5

**Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame**

JURGINĖS SAVANORIAI

Šv. Jurgio parapijos taryba kasmet globoja įvairius renginius. Vieni jų mums padeda telkti lėšas parapijos veiklai, o kiti suburia visus kartu paminėti parapijos įvykius. Daugelyje tokių renginių matome kovo ir balandžio mėnesių savanorius. Vieną jų dažnai matome prie ruošos darbų salėje arba klebonijos sode. Jis dažnai patiekia svarbių patarimų ir sumanymų parapijos tarybos posėdžiuose, dalina Komunią choristams sekmadienio Mišiose. Parapijos kovo mėnesio savanoriu paskelbtas **David Rubinski**.

Balandžio mėnesio savanorių paskelbtą parapijietį matome sekmadieniais per 10:30 val. ryto Mišias. Jis yra naujausias Mišių skaitytojas. Aštuonerius metus jis buvo Šv. Jurgio parapijos tarybos narys. Jis ne tik padeda savo patarimais parapijai, bet ir dažnai dalyvauja telkiant lėšas – parduodamas bilietus, padėdamas prie festivalio lošimų stalų arba tvarkydamas barą. Parapijos balandžio mėnesio savanoriu paskelbtas **Steven Juodvalkis**.

Šių savanorių pasiryžimas padėti parapijai – paskatinimas visiems. **Ger. J.**

TVANAS

(Atkelta iš 9 p.)

gyvanašle. Gėrė kaskart labiau, kad nuramintų sąžinę, pamirštų lavonus, aikštėje išmėtytus, o paskui jo paties raiste užkastus. Kai ir gyvanašlė paliko jį vienišą, sąžinę ramino, išsitraukęs medalį.

Praėjo pusamžis – baigėsi medalio galia. Sąžinė prabilo nebenumaldomai, graužė kaip kirminas, kai teko parodyti, kur užkastos jo išdavystės aukos. Kam jis begalėjo pažvelgti į akis? Kas jam beliko? Teatleidžia jam Dievas!

Mūsų parapijose

Palaidojus buvusį kleboną kun. Balį Ivanauską, jo šeima atsiuntė visiems parapijiečiams nuoširdžią padėką už dalyvavimą laidotuvėse, maldas ir aukas. Anot artimųjų, velionis kun. B. Ivanauskas visa širdimi mylėjo Šv. Jurgio parapiją ir visus jos narius. Gausus dalyvavimas jo šermenyse ir laidotuvėse buvo nepaprasta paguoda jo artimiesiems. Kun. B. Ivanauskas pageidavo, kad užuojauta dėl jo mirties būtų reiškiamą prisiminimo aukomis Šv. Jurgio parapijai. Tos aukos priimamos klebonijoje. Kun. J. Bacevičius ir Šv. Jurgio parapijos taryba dėkoja visoms, kurios kepė velykinius kepinus ir juos pardavė. Daugelis gardžiuotės tais skanėstais per Velykas, o parapijai iš to renginio teko 502 dol. pelno.

Vardu tą, kurie gauna Lietuvių katalikų religinės šalpos (LKRŠ) paramą, dėkojame visiems, Verbų sekmadienį aukojusiems šiai metinei rinkliavai. Surinkome 826

dol. aukų. Jos perduotos LKRŠ Klyvlendo skyriui.

Balandžio 11 d. gražiai paminėjome tradicinę Atvelykio šventę Šv. Jurgio bažnyčioje. Po 10:30 val. ryto Mišių klebonas kun. J. Bacevičius salėje palaimino valgius ir pakvietė šventės dalyvius pasivaišinti.

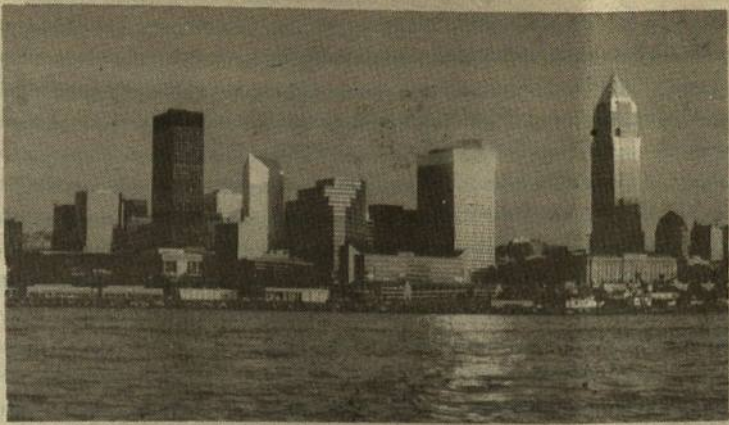
Balandžio 25 d., sekmadienį, parapija pažymės savo Globėjo – šv. Jurgio šventę. Tai progai skirtos iškilmingos Mišios, kurios bus aukojamos 10:30 val. ryto.

Gegužės 9 d., sekmadienį, bus švenčiama **Motinos diena**. Norintieji pagerbti savo gyvas ir jau mirusias motinas galės tai padaryti, užpildydami Motinos dienos dvasinės puokštės korteles ir įteikdami jas aukų rinkėjams iki gegužės 9 d. Šias korteles rasite priebažnytyje ir pirmame aukšte.

Gegužės 31 d., pirmadienį, šv. Jurgio parapijoje Katalikų karo veteranų 613-asis postas praveda **Atratinimo dienos** iškilmes. **Ger. J.**

Jurginės parapijiečiai: Estera Alšėnienė ir Gerardas Juškėnas.

MŪSŲ MIESTE IR JO APYLINKĖSE

RENGINIŲ KALENDORIUS

• GEGUŽĖS 1-2 dienomis – Šiaurės Amerikos lietuvių jaunučių metinės krepšinio žaidynės Klyvlende. Rengia LSK "Žaibas".

• GEGUŽĖS 7 d., 8 v.v. – Andriaus Mamontovo koncertas Lietuvių namų salėje. Rengia "Gija".

• GEGUŽĖS 9 d. – šv. Jurgio parapijos Pirmos komunijos ir Motinos dienos apeigos.

• GEGUŽĖS 15 d. – loterija (Reverse Raffle) Lietuvių namuose. Pelnas skiriamas Lietuvių namų remontui.

• GEGUŽĖS 23 d. – poezijos vakaras. Rengia LB apylinkės valdyba.

• GEGUŽĖS 31 d., 8:30 val. ryto – Atminimo dienos (Memorial Day) apeigos, Mišios, pusryčiai. Rengia šv. Jurgio parapijos Katalikų karo veteranų 613-asis postas.

• BIRŽELIO 6 d. – Klyvlendo ateitininkų metinė šventė.

• BIRŽELIO 13 d. – Trağiškojo birželio (1941.06.14) paminėjimas. Rengia Klyvlendo Baltijiečių komitetas.

• LIEPOS 18 d., 11:30 val. ryto – šv. Jurgio parapijos gegužinė šios parapijos

sodyboje.

• RUGPJŪČIO 22 d. – Lietuvių klubo gegužinė Amerikos italų klube, toje pačioje vietoje, kaip ir 1998 m. Įvažiavimas iš Euclid gatvės.

• RUGSĖJO 11 d. – "Tėvynės garsų" radijo programos 50 metų jubiliejus: banketas, minėjimas, koncertas.

• RUGSĖJO 25 d. – "Volungės" moterų choro koncertas. Rengia vyresniųjų skaučių "Židinys".

• SPALIO 9-10 d. – Lietuvių dienos, skirtos 100-osioms V. Kudirkos mirties metinėms. Rengia LB apylinkės taryba.

• SPALIO 16 d. – Baltijiečių bendravimo vakaras Lietuvių namuose. Rengia Klyvlendo Baltijiečių komitetas.

• LAPKRIČIO 14 d., nuo 11:30 v.r. iki 3:30 v.p.p. – šv. Jurgio parapijos rudens festivalis.

• GRUODŽIO 18-19 d. – šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinų pardavimas.

• GRUODŽIO 24 d., 9:30 v.v. – bendros Kūčios šv. Jurgio parapijos salėje.

Aktyvios Šv. Jurgio parapijos narės: Dominika Gatautienė, Malvina Švarcienė ir Nelė Juškėnienė. J. Jasaičio nuotr.

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

**EXPERTS ON TRAVEL
TO EAST EUROPE**

passports * visas * prepaid tickets

**SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS**

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

Rita Staškutė-Žvirblienė

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122
Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980
Fax: (216) 831-5028

KELIONĖS | LIETUVA – 1999

Visi skrydžiai – geriausiomis kainomis
Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas.
Bendradarbiaujame su "Lietuvos avialinijomis".

MATAS REALTY

Rita P. Matienė • Broker • Savininkė
State Certified Real Estate Appraiser – Įkainuotoja
Profesionalus pataravimas perkant-parduodant namus ir namų įkainavimas

V. R. MATAS

Visi teisiniai pataravimai

Vytas R. Matas • Attorney-at-Law • Advokatas

17938 Neff Rd. Cleveland, OH 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Rd. Pepper Pike, OH 44124
(440) 473-2530

Skyriaus vedėjas – Algirdas Bielskus

JAUNUČIŲ KREPŠINIO PIRMENYBĖS KLYVLENDE

Šiaurės Amerikos lietuvių jaunučių krepšinio žaidynės, kurios įvyks gegužės 1 ir 2 dienomis Klyvlende, užsiregistravo 8 klubai su 53 komandomis. Jose dalyvauja apie 600 jaunųjų krepšininkų. O kur dar apie pusantro šimto trenerių, vadovų ir palydovų! Taigi pagal dalyvių skaičių tai yra rekordinės jaunučių krepšinio žaidynės. Gausiausios iki šiol buvę praeitais metais Detroito, kur dalyvavo 45 komandos.

Varžybos vyks penkiose klasėse, į kurias žaidėjai suskirstyti pagal amžių – nuo 7 iki 16 metų. Didžiausia varžybų dalis vyks rytiniame Klyvlendo priemiestyje – *Mentor, Ohio* – keturiose mokyklose. Dar bus žaidžiama ir *Boromeo College Wickliffe* ir lietuviškoje Dievo Motinos parapijoje Klyvlende, kur įvyks ir sportininkų susipažinimo linksmavakaris.

Žaidynes rengia Klyvlendo LSK "Žaibas". Tokios apimtys varžybos reikalauja milžiniškų išlaidų, kurių, rengėjai neįstengę padengti be lietuvių visuomenės bei organizacijų paramos. Tikimės, kad visuomet sportiniams renginiams neabejingi klyvlendiečiai ir šį kartą ištisą pagalbą ranką. Širdingai kviečiame atvykti į žaidynes ir prašome suteikti finansinę paramą varžyboms. Aukos

galima siųsti šiuo adresu: *Zaibas Junior, Inc., c/o Vytautas Apanavicius, Treasurer, 866 East 185th Str., Cleveland, OH, 44117.*

Aukos gali būti nurašomos nuo pajamų mokesčių – *IRS Tax Exempt section 501 (c) (3).*

LSK "Žaibas"

49-OSIOS ŽAIDYNĖS DETROITE

Kaip jau esamę paskelbę anksčiau, 49-jų Šiaurės Amerikos lietuvių sporto žaidynių krepšinio ir tinklinio varžybas vykdo Detroito LSK "Kovas". Jos įvyks gegužės 14, 15 ir 16 dienomis Detroito, Mich. Pagal pradinės registracijos duomenis, krepšinis bus vykdomas vyrų A ir B klasėse, moterų ir jaunių bei mergaičių A (1980 m. gimimo ir jaunesnių) klasėse. Tinklinis vyks vyrų klasėje.

Vyrų A ir B klasių varžybas numatoma pradėti gegužės 14 d., penktadienį, apie 5:00 val. p.p. Moterų, jaunių A ir mergaičių A varžybos vyks šeštadienį ir sekmadienį. Tinklinio varžybos įvyks gegužės 15d.

Galutinė komandų registracija privalo būti užbaigta iki balandžio 17 d. (imtinai). Registruoja Detroito LSK "Kovo" pirmininkas Viktoras Memėnas šiuo adresu: Viktoras Memėnas Jr., 1772 Penistone, Birmingham, MI 48009. Tel. namų: 248-723-1155; darbo: 248-371-8221; faksas 248-371-8080; E-mail:

vmemen01@lear.com

Papildomas ryšys: Vytautas Polteraitis, tel. 734-420-3137; E-mail: vytop@aol.com

ŠALFASS CENTRO VALDYBA

STALO TENISO PIRMENYBĖS

Šių metų ŠALFASS stalo teniso pirmenybės įvyko kovo 6 d. Klyvlendo stalo teniso klube. Joms vadovavo šios

sporto šakos komiteto pirmininkas Pranas Gvildys iš Niujorko. Dalyvavo 11 žaidėjų (7 vyrai ir 4 moterys), atstovavusių Niujorko Lietuvių Atletų klubą, Čikagos "Krantą", Toronto "Vyti" ir Klyvlendo "Žaibą". Komandą sudarė 2 vyrai ir 1 moteris.

Visi šių pirmenybių laimėtojai – Niujorko LAK atstovai. Individualias vyrų varžybas laimėjo Eugenijus Arlauskas, moterų – Eglė Sidabrienė. Vyrų dvejo la-

mėtojai – Donatas Stančiauskas ir E. Arlauskas, moterų dvejo – Sonata Petravičiūtė ir E. Sidabrienė. Komandines varžybas laimėjo E. Arlauskas, D. Stančiauskas ir S. Petravičiūtė. Nežiūrint negausaus dalyvių skaičiaus, turnyras vyko labai sklandžiai, draugiškoje, pakilioje nuotaikoje.

2000-ųjų metų pirmenybės įvyks kovo 20 d. Niujorke.

amb

PABIROS

Surinko S. Butvila

Ruduo yra tas metų laikotarpis, kada dienos trumpėja, o trumpos kelnės ilgėja.

* * *

"Hippies" vadinami gėlių vaikais, bet pagal jų kvapą, atrodo, kad jie naudoja per daug trąšų.

* * *

Jei nori tikrai žinoti, kur tavo žemė baigiasi, stebėk kaimyną piaunant žolę.

* * *

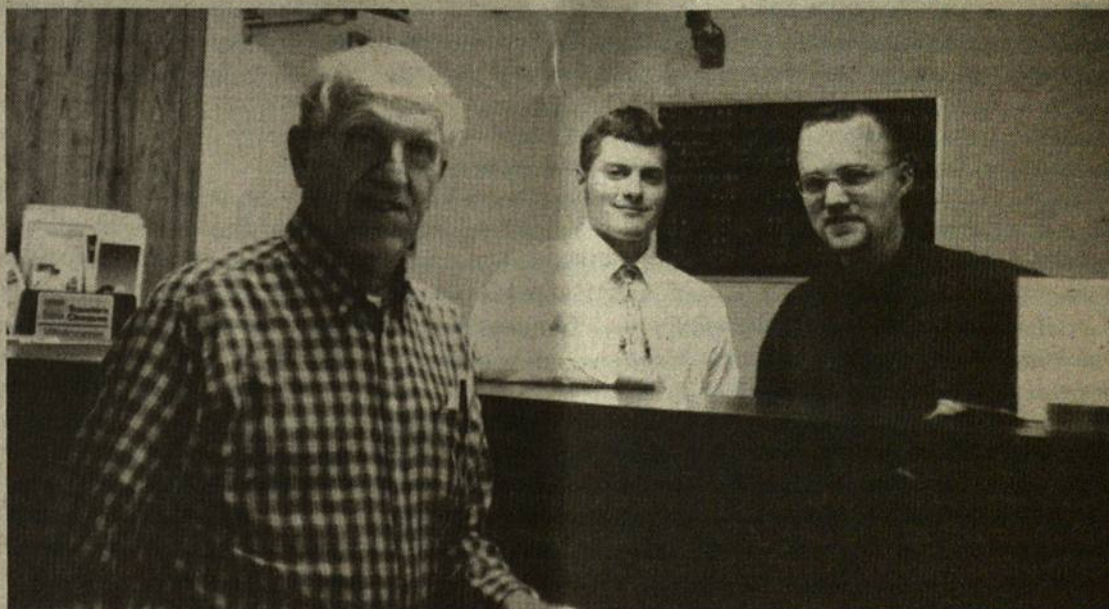
Tarnautojo darbas tampa labai svarbus, jei jis nori gauti laisvą dieną, bet tampa bevėriu, kada jis prašo didesnės algos.

* * *

Nervų ligų gydytojai nebenaudoja elektrinio sukrėtimo. Jie sukrečia daug geriau, atsiųsdami sąskaitas už gydymą.

* * *

LIETUVIŠKOS ĮSTAIGOS. KREDITO KOOPERATYVAS "TAUPA"

"Taupoje". ŠALFASS Šachmatų komiteto pirm. Vytautas Nasvytis ir "Taupos" darbuotojai, aktyvūs visuomenininkai – Tadas Bartkus ir Andrius Belzinskas. J. Jasaičio nuotr.

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

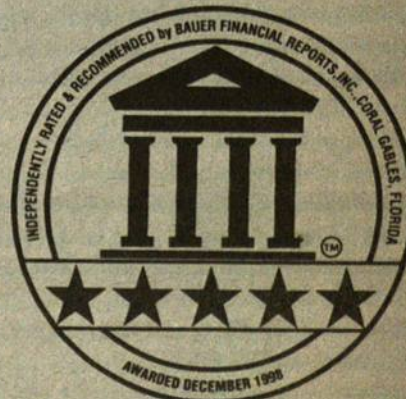
936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koptyla erdvi, vėsinama, teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė alkštė automobiliams pastatyti.

LITHUANIAN CREDIT UNION

TELEFONAS 216.481.6677 <> E-MAIL TAUPA@AOL.COM

767 EAST 185th STREET CLEVELAND OHIO 44119

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį ----- 9:00v.r. - 4:00p.p.

penktadienį ----- 9:00v.r. - 6:00p.p.

šeštadienį ----- 9:00v.r. - 12:00p.p.

sekmadienį parapijoje ----- 11:00v.r. - 12:00p.p.

Kiekvieną taupomąjį sąskaita, federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000